

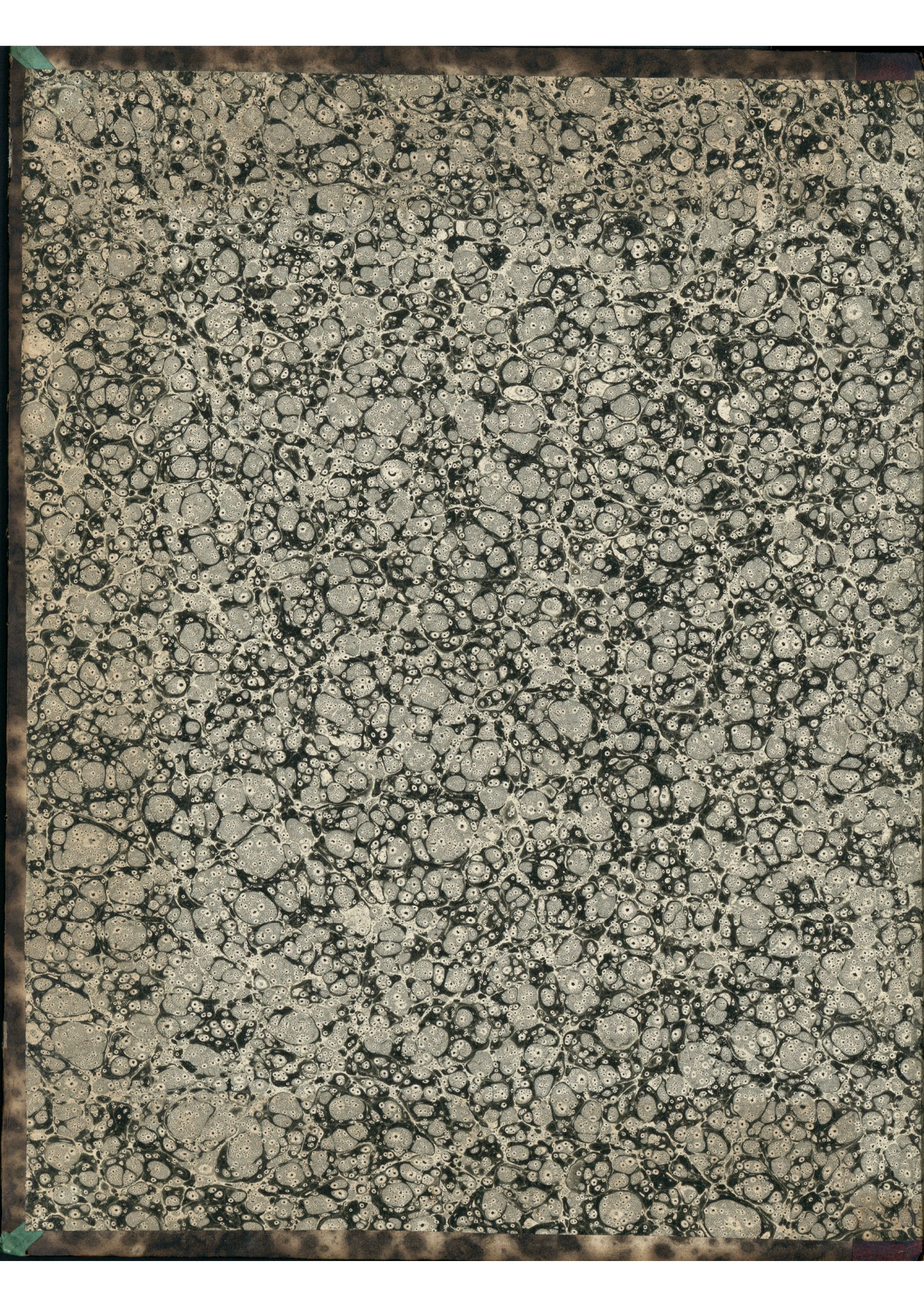

U
47
BIBLIOTHEQUE
UNIVERSITAIRE

DROITS
ET ACTES
DE L'UNIVERSITE
SUR LA
DOCTRINE

BIBLIOTHEQUE
UNIVERSITAIRE

BIBLIOTHEQUE
UNIVERSITAIRE

Table

des ouvrages
Contenus dans ce Volume

1. Sententia Dominorum Deputatorum, quibus sacra facult. Theol. Paris. curam commisit observandi ea omnia quae Spectant approbationes librorum, et cautiones quae in eis concedendas debent adhiberi.
2. Arrêts de la cour de Parlement, rendus les 24 Juillet et 1er Aoust 1626. touchant le nombre de Docteurs que les religieux mendiants peuvent députer pour la faculté de Théologie de Paris.
3. Arrêt du Parlement du 11 Aout 1646 confirmatif des arrêts du 24 J^{et} 1er Aout 1626.
4. Breve instruction sur ce qui s'en parle dans les assemblées de la facult. de Théol. 1re 7bre 18bre 49bre 1648.
5. Arrêt de la cour de Parlem. de Par. donné contradictoirement en faveur des Docteurs mendiants en Vertu des Arrêts 1552, 1621, 1626, 1648 et 1649.
6. Lettre d'un ecclésiastique à l'auteur d'un écrit intitulé: Réponse au Directeur inconnu.
7. Factum pour les Supérieurs et boursiers Théologiens des collèges de l'Université de Paris, contre les Docteurs profers. en Théologie des collèges de Navarre et de Sorbonne.
8. Montempuy. (J.) Oratio habita in comitis generalibus universitatis 22 Juin 1716.
9. idem. Oratio habita 1716 22 Juin. (le latin seulement.)
10. Acta universitatis Studii Parisiensis (voir le N^o a. n. 50.)
11. Declaratio Universitatis Studii Paris. super appellatione ad futurum concilium generale, quam 5 8bre 1718 interpos. a constitutione Pontif. quae incipit, Unigenitus Dei filius Romae 6. Sept. 1713 et a literis Pontif. Romae all. 6 7bre 1718.
12. Lettre des Irlandais et des Arabes à l'Univers. d'Angers, sur son décret du 3 X^{bre} 1722.

UNIVERSITÉS DE PARIS
BIBLIOTHÈQUE DE LA SORBONNE
13, RUE DE LA SORBONNE - 75257 PARIS CEDEX 05
TEL : 01 40 46 30 27 - FAX : 01 40 46 30 44

Inv.

SIGB

Sibil

SU

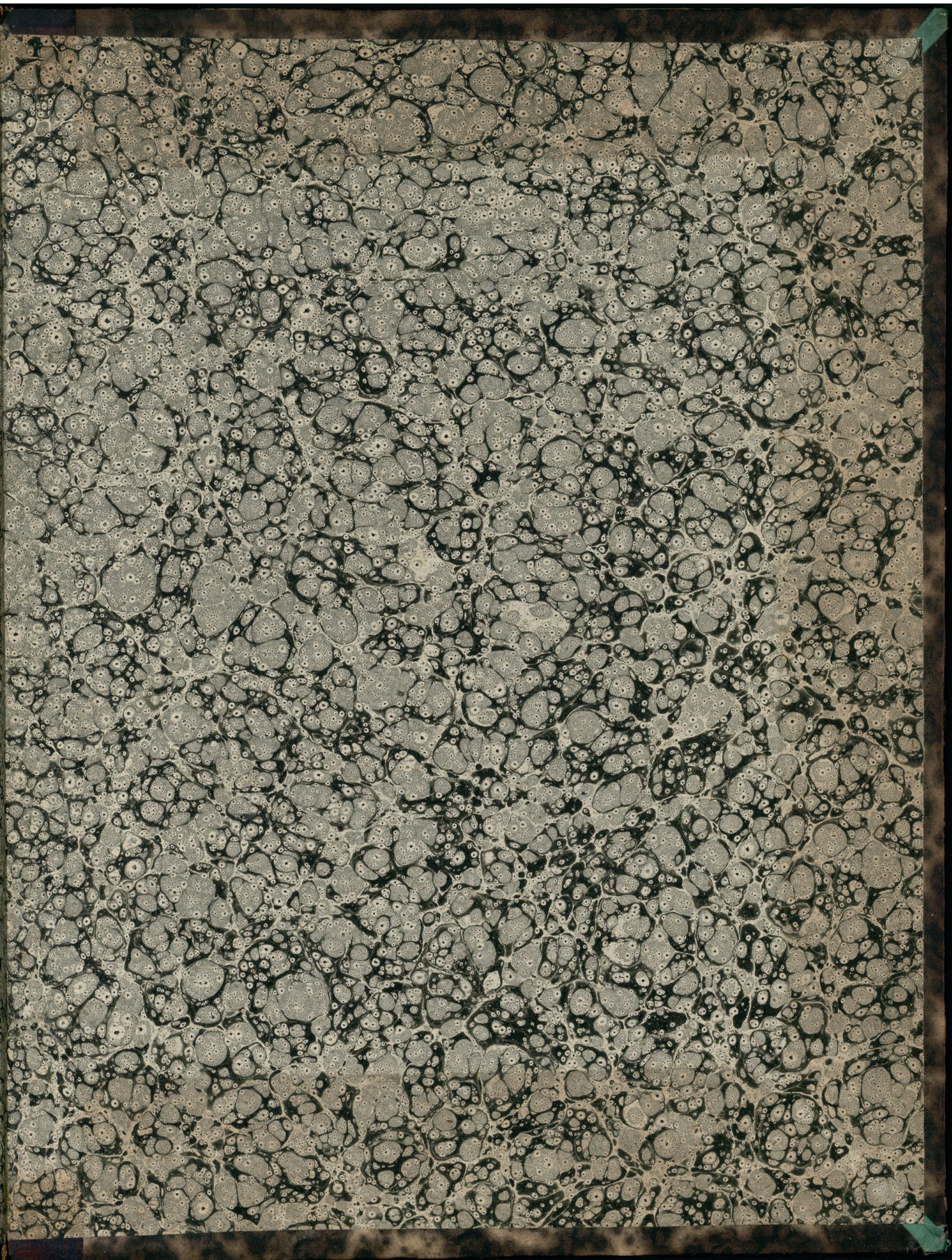
Cote

U 47 in-4

1154273493

DECLARATIO UNIVERSITATIS STUDII PARISIENSIS SUPER APPELLATIONE

Ad futurum Concilium Generale,
Quam quinto die Oct. anni 1718. interposuit

à CONSTITUTIONE PONTIFICIA,

Quæ incipit Unigenitus Dei Filius,

Datâ Romæ sexto Idus Sept. M. DCC. XIII.

*Et à LITERIS PONTIFICIIS Romæ affixis sexto Idus Sept.
M. DCC. XVIII.*

LUTETIÆ PARISIORUM

Ex Typographiâ C. L. THIBOUST, Jurati Bibliopôlæ ac
Typographi Universitatis, è regione Collegii Regii.

M. DCC. XVIII.

(1718)

DECLARATIO
UNIVERSITATIS
STUDII PARISIENSIS
SUPER APPELLATIONE

Ad futurum Concilium Generale,
Quam quinto die Oct. anni 1718. interposuit
a CONSTITUTIONE PONTIFICIA.

Que incipit Unigenitus Dei Filius,
Dati Romae sexto Idus Sept. M. DCC. XVII.
In AUSTRIÆ TONITRIBUS Romae sexto Idus Sept.
M. DCC. XVII.

LUTETIÆ PARISIORUM
In Typographia C. L. THIBOUT, Jura Bibliopola
Typographi Universitatis, à regione Collegii Regii.

M. DCC. XVII.

(1718)

DECLARATIO UNIVERSITATIS STUDII PARISIENSIS

*SUPER APPELLATIONE
AD FUTURUM CONCILIUM GENERALE,*

Quam quinto die Octobris Anni 1718 interposuit
à CONSTITUTIONE *Unigenitus Dei Filius*,
datâ vi. Idus Septemb. M. DCC. XIII.

Et à LITERIS PONTIFICIIS *Romæ affixis* vi Idus Sept. M. DCC. XVIII.

NOS RECTOR & UNIVERSITAS STUDII
PARISIENSIS, omnibus in Christum credentibus
SALUTEM.

Ecclesiæ pariter & Regni commodis addicta & ex officio suo invigilans Universitas Parisiensis, non sine acerbissimo doloris sensu vidit mala omnia, quæ utrique aliquot abhinc annis importavit Pontificia Constitutio quæ sic incipit, *Unigenitus Dei Filius*. Statim atque in lucem illa prodiit, stupere omnes Sedis Apostolicæ veri amatores, mœrore intimo percelli antiqui Fideles, titubare Neophyti in sua fide, exultare palam & insolenter de Romana Ecclesia triumphare Hæretici, omnes denique Ecclesiæ & Regni Ordines variis & in præsens & in futurum timoribus ac curis agitari.

Ad ipsam tot malorum originem oculos convertens Universitas, jamdudum imminentem hanc procellam prospexerat. Ex quo scilicet omiſſa fuere Concilia, quæ ipso edocta Apostolorum exemplo Ecclesia ad tuendam Fidei & Disciplinæ integritatem, frenumque audaciæ humani ingenii injiciendum, sæpiſſimè necessaria duxerat, cœperunt omnia retrò fluere, magisque ac magis ruere in præceps, donec ad hæc tempora perventum est, quibus vel ipsa morborum remedia petere * crimini datur.

Ut verò pateat quæ à nobis dicuntur, uno veritatis amore dici, & salvâ quæ debetur Sedi Apostolicæ reverentiâ, à quâ nunquam recedemus, operæ pretium est audire eâ de re loquentem, disciplinæ ecclesiasticæ peritissimum eundem & studiosissimum, Cardinalem Zabarellam, Archiepiscopum Florentinum. *Mos antiquus habuit, in-*

* Vid. Liter.
Romæ affixas
8. Sept. 1718.

Zabarella
Tract. de Schiff-
mate. p. 703.

quit ille; quod omnia negotia difficilia terminabantur per Concilium, & crebro fiebant. Postea vero quidam Summi Pontifices, qui magis ad modum terrenorum Principum, quam Apostolorum, Ecclesiam rexerunt, non curarunt facere Concilia: ex qua omissione prodierunt multa mala. . . Assentatores, qui valuerunt placere Pontificibus, per multa retro tempora, & usque ad hodierna, suaserunt eis quod omnia possent, & sic quod facerent quidquid liberet, etiam illicita, & sic plusquam Deus. Ex hoc enim infiniti secuti sunt errores, quia Papa occupavit omnia jura inferiorum Ecclesiarum. Ita quod inferiores Prelati sunt pro nihilo. Et nisi Deus succurrat statui Ecclesiae universalis, Ecclesia periclitatur.

Ardentissime semper concupivit Universitas, ut convocatis vel Provinciarum, vel totius Ecclesiae Conciliis, tot malis iretur obviam, statusque rerum ad antiquae consuetudinis normam, quantum fieri poterat, revocaretur. At dominandi * cupido illa, quam Eugenio III. tantopere metuebat S. Bernardus, & quae jampridem Romanam Curiam invasit, Legum vincula reformidans, irritos fecit conatus omnes & vota non solum Universitatis, sed etiam totius Ecclesiae, in extremis suis calamitatibus opem Conciliorum vehementer implorantis.

Hinc labefactari sensim coeperunt sanctissimae Leges, cum ipsa simul Christi Ecclesia natae, constantique & nusquam interrupto tot seculorum usu consecratae: in quibus vindicandis quoties, quam animose & constanter majores nostri vocem suam extulerunt!

Hinc novas subinde vires duxit ea, quam variis temporibus Romani Pontifices, pravis * adulatorum blanditiis decepti, praese tulerunt de sua infallibilitate & omnimoda potentia persuasio. Voluerunt credi se Conciliis generalibus superiores: suam esse ejusmodi auctoritatem, quae etiam ab universali Ecclesia minimè penderet: sua privata Decreta pro divinis Sancti Spiritus oraculis haberi. Unicos se dederunt Orbi Christiano magistros ac judices, unicos interpretes veritatis, unicos traditae à Christo potestatis immediate compotes.

Exinde praescriptum ab Ecclesia & Canonibus judiciorum ordinem perverterunt, arrogata sibi contra fas & leges causarum ecclesiasti-

* Nullum tibi
venenum, nul-
lum gladium
plus formido,
quam libidi-
nem dominan-
di. S. Bern. ad
Eugen. III. de
Confid. lib. 3.
c. 1. art. 2.

* Quid magis,
inquit clarissi-
mum lumen fa-
eri Cardina-
lium Collegii,
CONTARENUS,
contra legem
Christi, quae est
lex libertatis,
excogitari po-
test, quam Chri-
stianos subjectos
esse, parereque
debere Pontifici;

qui tributum sit à Christo, ut pro arbitrio leges constituat, leges abroget, dispense in legibus; habeat in his omnibus voluntatem suam pro regula? Per Deum immortalem nonne haec Propositio idololatriam sapit? Isti vero... ut adulentur Pontificibus, adeo absurdam Positionem non sunt veriti in publicum prodere. Epist. 2. ad Paulum III. Pontif.

Idem Cardinalis cum aliis octo Praelatis, sic alloquitur Paulum III. à quo jussi fuerant ipsi praesentes Ecclesiae morbos & morborum remedia exponere. Sanctitas tua . . . probe noverat principium horum malorum inde fuisse, quod nonnulli Pontifices tui Praedecessores, prurientes auribus, ut inquit Apostolus Paulus, coarctaverunt sibi magistros ad desideria sua, non ut ab eis discerent quod facere deberent; sed ut eorum studio & calliditate inveniretur ratio, quae liceret id quod liberet. . . Ex hoc fonte, Sancte Pater, tanquam ex equo Trojano, irrupere in Ecclesiam Deorum abusus, & tam gravissimi morbi, quibus nunc conspicimus eam ad desperationem fere salutis laborasse, & manasse haurum rerum famam ad Infideles usque, (credat Sanctitas vestra sciens) qui ob hanc praecipue causam, Christianam Religionem derident: adeo ut per nos, per nos, inquit, Nomen Christi blasphemetur inter gentes. COM-
SIE. DELECT.

earum definitione etiam in primo congressu, seu in prima, ut aiunt, instantia. Spoliârunt, quantum in se fuit, Episcopos Fratres suos traditâ illis ab ipso Christo auctoritate, nec passi sunt eos aut ante se, aut secum, aut post se judicare: relictâque illis solâ Pontifici Romano obsequendi gloriâ, & ejus Decreta diligenter exsequendi, sublimem Episcopalis Collegii dignitatem ad abjectam servilis ministerii conditionem redigere conati sunt.

Quin etiam, ut liberiùs ad se unos revocarent omnia, paulatim à se summovertunt quos hactenus semper velut domesticos Assessores habuerant, confessum nempe totius Cardinalium Collegii, sine cujus consilio & assensu nihil definiri posse censuerant antea vel retinentissimi suorum jurium Pontifices.

Non contenti totam ad se traxisse spiritualem potentiam, in temporalem invaserunt, quamvis Christus expresse declarâset suum regnum non esse de hoc mundo. Dominari in eos voluerunt, qui dominum in temporalibus nullum habent præter Deum. Deturbare de solio Reges, eorum Regna cui vellent dono dare, eximere populos jureto suis Principibus obsequio, imperare subditis rebellionem, & iis impia quandoque arma induere; id scilicet nonnulli eorum singulare privilegium duxerunt plenæ suæ illius & absolutæ potestatis.

Bonifacius
VIII. Paulus
IV. &c.

Nec minus aliunde fidei moribusque detrimenti attulit intermissa convocandi Synodos consuetudo. Cui enim alteri causæ tribuamus illam quorundam hominum temeritatem & audaciam, qui spretâ palam Sanctorum Patrum auctoritate, ceterisque eam spernere edoctis, omnem morum disciplinam, notissimasque & certissimas officiorum ac vitæ regulas, ipsam sancti Evangelii doctrinam, pravis malè versuti ingenii subtilitatibus corruperunt? Illi, ut cuique hominum ordini ac statui gratificarentur, in id deditâ operâ incubuerunt, ut, quam perarctam esse pronuntiaverat ipsa Veritas salutis viam, melius videlicet humano generi consulentes, latiore & nemini non apertam redderent. Minimè igitur jam coerciti metu sanctarum Synodorum, quæ maximè poterant adversus hanc gliscentem magis in dies Casuistarum corruptelam firmissimos Canonum obices opponere, laxis humanæ cupiditati habenis, monstrosas illas in lucem protulerunt de morum doctrinâ opiniones, quarum olim vel Romam ethnicam produisset.

Ex eodem fonte profluxit uberiùs effrenata illa novorum systematum licentia, super gravissimis Fidei dogmatibus, ac præsertim super Gratiæ & Prædestinationis mysterio. Neglectâ revelatione Sancti Spiritûs, *qui solus scrutatur profunda Dei*, & solus manifestare nobis potest consilia Dei super filios hominum, quod facere

1. Cor. 2. 10.

dignatus est sacris Scripturarum libris & divino Traditionis canali: humanus animus, suis tantummodo tenebris & unâ superbîæ contumaciâ subnixus, novum se dedit inscrutabilium Dei consiliorum interpretem; aususque est infana recentium *adinventionum* commenta æternis divinæ sapientiæ oraculis substituere. Jam in illa percelebri Congregatione de Auxiliis fabricatum fuerat metuendum fulmen, quo per-
fossa Novitas mox erat applaudente christiano orbe conterenda. At, proh dolor! occultis subdolorum hominum molitionibus re in longum tractâ, publicam proscriptionis infamiam, quod nunquam in Synodo generali contigisset, evasit.

Ex illâ impunitate abundantius repullulavit Error sub variis nominibus ac formis; factusque audacior, ipsi Veritati falsitatis & damnationis notam inurere sæpius tentavit, ut solus regnaret.

Grassante magis ac magis novarum opinionum contagione, eò tandem ventum est, ut sub oculis ipsius Romani Pontificis, non ignotus nec è plebe scriptor, sed fulgens Romanâ purpurâ Cardinalis, jactanter venditaverit solutum à se Nodum Prædestinationis, quem ad tertium usque cælum eversus Gratix Doctor fatetur esse insolubilem.

Non possunt christianæ aures sine indignatione & horrore audire quæ ille docuit. * 1°. Infantes, qui sine gratia baptismatis Christi moriuntur, innocentix personalis securos reddi, & ad aliquid, quod ipsâ vitâ æternâ melius sit, destinari. 2°. Infideles, qui ob ignorationem Dei præcepta naturalia transgrediuntur, pœnas æternas non mereri, & hanc ignorationem esse singulare donum Dei: atque adeo, ut observant quinque Gallicani Præsules in suâ illâ præclarâ ad Innocentium XII. „Epiistolâ, „reddi impeccabiles, atque ab æterna pœna prorsus immunes, etiam parricidas, hospitem necatores, ac portenta libidinum confectantes; quos Deus tantâ gratiâ, hoc est cæcitate mentis, summâque sui ignoratione donaverit.

En quò perduxit Ecclesiam neglecta convocandi Synodos saluberrima consuetudo! At dici verè potest, has fidei morumque doctrinæ labe & corruptelas, hæc monstra novarum opinionum, quæ hætenus non nisi timidè & separatim prodire in lucem ausa fuerant, elato capite nunc erupisse simul universa. Sub hujus quippe recentis Consti-

* 1° Infantes, qui baptismo non tincti, fæto prematuro abripiuntur, ad aliquid, quod ipsâ vitâ æternâ melius sit, destinari... eos innocentia personalis securos reddi... eos preservari ne peccent, ne jacturam innocentia faciant, & perpetuis ignibus crucientur, quæ omnia & maxima beneficia sunt, & celesti gloria certâ ratione præferenda. 2° Demus, inquit Sfondratus, Brasilienses aliosque Deum ita (hoc est, ut vocat, invincibiliter) ignorasse, id quoque magna beneficii & gratia pars fuit. Cum enim peccatum sit essentialiter offensio & injuria Dei, sublatâ Dei cognitione, necessariò sequitur, nec injuriam, nec peccatum, nec æternam pœnam esse. Sfondrat. Nod. prædest. dissol. Opus illud typis mandatum Romæ an. 1696.

Sub Clem.
VIII. & Paulo
V.

Rom. II. v.
33. & 34.

C. Maur. le
Tellier, Arch.
Remensis.
Lud. Ant. de
Noailles, Arch.
Paris.
Jac. Benig.
Bossuet, Episc.
Meld.
Guido de Seve,
Episc. Atrebat.
Henr. Feydeau
de Brou, Episc.
Ambian.
7. Kal. Mart.
an. 1697.

tutionis umbrâ & velut tutelâ securi novitatum fautores impunè jam disseminant sua illa tot Romanorum Pontificum Clerique Gallicani & Universitatum censuris confossa dogmata.

Cùm igitur videremus * mala omnia, quibus nunc conflictamur, orta esse ex illâ convocandorum Conciliorum intermissione, quid opportunius à nobis fieri potuit, quàm ut in gravissimis ac penè desperatis Ecclesiæ morbis, imploratâ ope supremi Concilii, confugeremus ad extrema hæc Appellationis remedia, quæ majores nostri in rebus longè minoris momenti frequenter adhibuerunt, ut videre est in articulo 3 Memorialis, quod ad sui defensionem Serenissimo Regni Regenti obtulit Universitas 7. Junii an. 1717.

* Si radicem omnium malorum, qua ex multis partibus passa est Ecclesia, consideres, tota surrexit ab omissione Conciliorum. Zambarel. p. 694.

Atque ut melius intelligatur quàm arcta & urgens necessitas nobis incubuerit provocandi à Constitutione *Unigenitus* ad futurum Generale Concilium, proponemus hîc præcipua momenta quibus nos impulsî ad id fuimus, ducta & ex iis quæ Constitutionem præcesserunt, & ex iis quæ in ipsâ Constitutione habentur, & ex iis quæ Constitutionem consecuta sunt: quæ quidem omnia compluribus jam doctissimorum Theologorum & Illustrium Episcoporum scriptis fusiùs demonstrata, nunc leviter tantùm & strictim attingemus.

PRIMA PARS.

QUÆ CONSTITUTIONEM PRÆCESSERUNT.

EX iis quæ ante Constitutionem præsentî in negotio contigerunt, tria præsertim impugnant libertates nostras, quæ quidem libertates ipsis constant Hierarchiæ principiis, & sacris veterum Canonum institutis, quorum retinentissima semper fuit Ecclesia Gallicana: 1°. quòd causa hæc in primâ instantiâ delata sit ad Romanum Pontificem; 2°. quòd judicata sit ab eo privatim contra morem & Canones; 3°. quòd Auctorem Libri, de quo agebatur, audire recusaverit.

I. Causa hæc non debuit in prima instantia deferri ad Romanum Pontificem.

Cùm sit Romanus Pontifex legitimus successor Beati Petri, in quo primatus Apostolorum tam excellenti gratia præminet, verè & ex animo agnoscimus jus idem illud competere Pastori Romanæ Ecclesiæ, in qua semper Apostolica Cathedra viguit principatus. Singulare illud Romanæ Sedis privilegium absit ut nos unquam in dubium revocare agrediamur: at absit pariter ut sacram Episcoporum auctoritatem vel leviter imminutam velimus.

Christus Dominus omnes Apostolos, & in eorum personâ omnes Episcopos, eorundem successores, rerum personarumque eccle-

S. Aug. l. 2.
de bapt. contr.
Don. c. 1.
Idem Ep. 43.

fiasticarum ac Fidei iudices constituit. A primis temporibus constanter assertum fuit Episcopis jus istius modi causas in suâ provinciâ natas primâ actione judicandi. Sardicensis quidem * Synodi decreto *ad honorandam Petri memoriam* sancitum est, ut, si quis Episcopus in provinciâ suâ damnatus conquereretur, ad Beatissimum Romanæ Ecclesiæ Episcopum posset recurrere, ut, si retractandi iudicii locum esse existimaret Romanus Pontifex, in provinciâ iudicium de novo institueretur. Verum hoc semper immotum manere voluit Synodus Sardicensis, ut Episcopi Provinciæ causas apud se natas primâ cognitione judicarent. Atque jus Episcoporum, causas etiam majores in Synodo Provinciæ judicandi in primâ, ut aiunt, instantiâ, agnovit Innocentius I. Epistolâ 2^a ad Victricium Rothomagensem. *Si majores causæ in medium fuerint devolutæ, inquit, ad Sedem Apostolicam, sicut Synodus (nempe Sardicensis) statuit, & vetus consuetudo exigit, POST EPISCOPALE JUDICIUM referantur.*

Si qua unquam causâ à Gallis Episcopis judicari debuit, hæc certè de quâ nunc agitur. Liber, unde una & centum propositiones excerptæ sunt, in Gallia editus fuerat, Gallico idiomate conscriptus, à tribus Galliæ Episcopis approbatus. Illæ propositiones ad fidem, ad disciplinam, ad mores, ad jura Regum, ad hierarchiam pertinent. Illius libri occasione nata fuerat contentio inter Episcopos Lucionensem & Rupellensem ex unâ parte, & Eminentissimum Cardinalem Noallium eundemque Parisiensem Archiepiscopum ex alterâ; jamque editis utrimque Mandatis ea contentio in publicum eruperat. Transferendæ Romanæ talis causæ quænam justa ratio esse poterat?

„Petere quavis de causâ à Romano Pontifice Constitutiones, quibus proscribantur libri, quorum nos legitimi & naturales Iudices sumus, quid aliud est (inquirebant Episcopi Laudunensis & Lingonensis in Memoriali quod hac de re obtulerunt Serenissimo Delphino 3. Febr. an. 1712.) „quàm Ecclesiæ & Regni jura lædere, deprimeret Episcopatum, maculam inurere Episcoporum honori, quorum plerique, si unquam aliàs, cû eruditione florent, ut facillè possint Cleri Gallicani decus & famam tueri, qui inter alios, Europâ totâ, singulari semper doctrinæ luce emicuit? Audemus affirmare ejusmodi

* Can. 5. aliàs 7. Sardic. *Osus Episcopus dixit. Placuit autem ut si Episcopus accusatus fuerit, & judicaverint congregati Episcopi regionis illius, & de gradu suo eum dejecerint, si appellaverit qui dejectus est, & confugerit ad Episcopum Romanæ Ecclesiæ, & voluerit se audiri; si justum putaverit ut renovetur iudicium, vel discussionis examen, scribere dignetur his Episcopis qui in finitima Provinciâ sunt, UT IPSI DILIGENTER OMNINO REQUIRANT, & juxta fidem veritatis definiant. Quid si is, qui rogat causam suam iterum audiri, deprecatione sua moverit Episcopum Romanum, ut e latere suo presbyterum mittat, erit in potestate Episcopi quid velit & quid astimet. Et si decreverit mittendos esse qui presentes cum Episcopis judicent, habentes ejus auctoritatem à quo missi sunt, erit in suo arbitrio.*

Can. 3. Conc. Sard.

Tom. 2. Concil. colum. 1250.

In eandem rem Episc. Lingon. suo & Laudun. Episc. nomine Epistolam scripsit ad Regem Christianissimum 29 April. 1713.

7
„Constitutiones in Gallia acceptatas, insolentes esse, decessoribus
„ nostris ignotas, & ultimo demum seculo in hoc Regnum invec-
„ Profitemur nos Romani Pontificis præminentiam agnoscere, dum
„ dicimus posse ad ipsum ab Episcoporum judiciis appellari: at iidem,
„ illasâ ipsius dignitate, contendimus id juris nunquam cum sibi
„ arrogare posse, ut primâ actione, seu in primâ, ut aiunt, instantiâ
„ judicet.

Ad tuendum jus Episcoporum conveniens hîc duximus Episcopalis
vocis patrociniû adhibere. At per se patet æquitati & recto ordini
consentaneum fuisse, ut S. S. P. Clemens XI. deferentibus hanc cau-
sam ad eum contra Canones Episcopis Lucionensi & Rupellensi idem
responderet, quod olim Episcopo cuidam S. Leo, suorum ille qui-
dem jurium bene conscius & retinens, sed veterum Canonum longè
retinentior. *Solicitudinis quidem tua*, inquiebat ille, *hic ordo esse de-*
buerat, ut cum Metropolitano tuo primitus de eo quod quarendum videba-
tur esse, conferres; ac si id, quod ignorabat dilectio tua, etiam ipse nesci-
ret, instrui vos pariter posceretis; quia in causis quæ ad generalem obser-
vantiam pertinent omnium Domini Sacerdotum, nihil sine Primatibus
oportet inquiri.

S. Leo, Epist.
83 ad Theodo-
rum Forojan-
liensem.

II. Hæc causa judicata est privatim à Romano Pontifice contra Canones & consuetudinem.

Sive antiquam Ecclesiæ disciplinam, sive recentiore consuetudi-
nem consideremus, extra dubium est non posse quidquam paulò ma-
joris momenti à Romano Pontifice definiri, nisi Episcopos provinciæ,
aut saltem Clerum Ecclesiæ Romanæ consuluerit.

Testem protinus in medium producemus non suspectum Romanæ
Curia, Lucam Holstenium, Vaticanæ Bibliothecæ Præfectum, profundâ
eruditione percelebrem. *Vel leviter in Ecclesiastica Historia versati*, in-
quit ille, *sciunt moris fuisse antiqui, ut quoties de gravioris momenti*
negotio ad Apostolicam ceterasque majores Sedes referretur, non solum Clerus
Urbicus, sed etiam Episcopi in Comitatu commorantes ad consilium com-
mune deliberationemque convocarentur. Ejus rei exemplum hæc Acta con-
tingent.. Verum ut ceteri minores Episcopi ad res ecclesiasticas dirigendas sue
cujusque civitatis Presbyteros ad Concilium vocabant, quia collatis in unum
multorum sententiis facilius quod ex usu est perspicitur: ita quoque Roma-
ni Pontifices... ad deliberationes & Concilia Ecclesiastica Presbyteros
Urbis, & Episcopos qui fortè aderant, aut etiam è propinquo ad id ipsum
accersebantur, adhibere ab antiquo consuevere.

Lucas Holsten-
in Notis ad
Synod. Rom.
Bonif. II. Tom.
4. Concil.
pag. 1723.

Omniû Romanorum Pontificum nomine audiri potest S. Corne-

S. Cornel. Ep. lius, qui sic de se ipse loquitur: *Omni igitur Actu ad me perlato, placuit contrahi PRESBYTERIUM. Adfuerunt etiam Episcopi quinque, qui & hodie presentes fuerunt, ut firmato consilio quid... observari deberet CONSENSU OMNIUM statueretur.* Romani Pontifices, qui, ut dignitate ceteris præminent, ita tuendæ puritatis fidei & servandæ veteris disciplinæ primas sibi partes vindicabant, fuere per diu tenacissimi antiqui moris; à quo utinam nunquam recessissent. *Contra statuta Patrum condere aliquid vel mutare, inquit Zosimus, nec hujus quidem Sedis potest auctoritas. Apud nos enim inconcussis radicibus vivit antiquitas, cui Decreta Patrum sanxere reverentiam.*

Zosim. apud
Gratian. 2 s. q.
1. c. contra.

De Marca de
Concord. l. 1.
c. 9. n. 7.

Olim igitur, ut observat Pet. de Marca Archiepiscopus Tolofanus, unà cum Synodorum tractatu negotia universalis Ecclesiæ procurabant Summi Pontifices: sed posterioribus temporibus loco veterum Synodorum in consilium adhibuerant Cardinales. Nihil autem posse Romanos Pontifices paulò gravioris momenti sine eorum consensu statuere, pluribus argumentis evincitur.

Rubeus in vita
Bonif. VIII.

1. Papæ omnes in ingressu suo ad Pontificatum, interpositâ jurisdictionis religione, omnia Decreta Canonica prædecessorum suorum, quæcumque *Synodaliter* statuissent, & probata essent, confirmabant, eaque se indiminuta servaturos pollicebantur, & cum S. R. E. Cardinalium consilio, consensu, directione ministerium suum peracturos.

Concil. Tom.
4. pag. 394.

2. Perpetuo usu patet eorum de gravibus negotiis Constitutiones numquam fuisse editas & publicatas nisi consentiente Cardinalium Collegio. Ea ratione damnavit articulos Lutheri Leo X. *omnibus rite pensatis ac sæpius ventilatis cum S. R. E. Cardinalibus, &c.*

Hist. Univ.
Tom. 5. pag.
211.

Legimus in Actis nostris ad an. 1410. Bullam quamdam secundam, quæ Mendicantes spectabat, ab Universitate rejectam fuisse, *quia dicitur in prima Bulla QUOD IPSA PROCESSIT DE CONSIGLIO FRATRUM, in secunda minimè. Et ergo miratur Universitas quare Papa dubitat illam Bullam annullare, & irritam declarare.*

Concil. Tom.
10. p. 768.

3. Papæ ipsi agnoverunt factas sine Cardinalium consensu Constitutiones, nullas esse & irritas; & si quando ipsi ab hac regula recesserunt, palam eis & liberè exprobratum est id esse contra Canones. Paschalis II. icti cum Imperatore Henrico V. fœderis nullitatem inde repetit, *Quod, inquit, sine Fratrum consilio aut subscriptionibus feci.* Plurimum Bonifacii VIII. Constitutionum suspendit effectum Benedictus XI. *Quia prædecessor noster, ait, de Fratrum suorum consilio statuta non edidit supradicta.*

Quoniam autem interdum Pontifices istam cautionem verbo inferbant Decretis suis, re ipsa negligebant; inter alia multa hoc statuerunt

runt Cardinales, ne liceret deinceps, *in Diplomatus factum dicere ex Fratrum consilio, quod ad verum consulentibus eis decretum non esset*. Sed quid possunt sanctissimæ leges, quid potest ipsa jurisjurandi religio contra dominandi dulcedinem? In hæc statuta juraverat, cum esset Cardinalis, Paulus II. Juravit iterum in eadem factus Pontifex. Et mox ea omnia apertissime violavit, intentatâ etiam Excommunicationis pœnâ Cardinalibus, si auderent sibi obsistere. Hoc obligatæ fidei ludibrium scriptis ad eum Literis verè Episcopali constantiâ ipsi exprobrat decus illorum temporum Cardinalis Papiensis.

Jacobus Cardin. Papiensis lib. 2. Comment. pag. 371. & 372.

Si tenetur Papa alicujus momenti negotia decidere in Concilio, aut saltem in Consistorio Cardinalium, in confesso erit apud omnes id multo magis in iis quæ ad Fidem pertinent fieri oportere. Quod adeo verum est, ut addictissimi Curia Romanæ scriptores, illi etiam qui Romani Pontificis infallibilitatem acerrimè tuentur, Papam *ex Cathedra* loquentem, & *infallibilitatis* privilegio donatum non considerent, nisi cum facta in Concilio, aut saltem in toto Cardinalium Collegio post longum & maturum examen Decreta proponit Ecclesiæ.

Card. Papi. ep. 181. & 182.

Cardin de Turrecremata, &c.

Porro negari non potest inter gravissimas causas censi debuisse eam de quâ nunc dicimus; ubi fama agebatur plurimum Illustrissimorum Præsulum, qui delato ad Censores Romanos Considerationum Libro suæ approbationis sigillum apposuerant; ubi una & centum propositiones ad Fidem, ad Disciplinam, ad Sacramenta, ad sacram Hierarchiam, ad Regnorum & Ecclesiarum jura pertinentes discutiendæ erant. Quid in illa occasione SS. P. Clemens XI? An ex antiquo more decessorum suorum & Canonum præscripto Episcoporum Synodum convocavit? An saltem collecto Cardinalium Collegio, sine quorum assensu nihil statuere potest, exemplo Leonis X. doctissimos quosque Theologos consuluit, aut celebriorum Universitatum prævia judicia petiit? Ad excutiendas tot & tam implicatas quæstiones paucos tantum Consultores nominavit cum duobus Cardinalibus, quorum alter apertus hostis erat nostrarum libertatum: quibus postea paucos alios Cardinales, plerosque variis de causis non minùs suspectos, ad speciem & formam adjunxit, injunctâ omnibus per juramentum inviolati silentii necessitate in ejusmodi negotio, quod omnium oculos, omnium ora, omnium testimonia postulabat. Ista judicandi ratio, quæ nomine tantum distat à Tribunali Inquisitionis, quod nos planè rejicimus, antiquis Ecclesiæ legibus, & præsentì etiam disciplinæ omnino contraria est, nostrasque & omnium Ecclesiarum libertates penitus labefactat.

III. Denegata contra leges Auctori Libri Considerationum audientia.

Tam parum legitimæ illius judicii formæ cumulum addit denegata perseveranter Auctori Considerationum audientia. Quâ nos injuriâ eò vehementius permoveri debemus, quòd Auctor ille è nostris alumnis & Magistris unus est, & in Parisiensis Academiæ sinu doctrinam illam hausit de Ecclesiæ & * Regum potestate, quæ in illum fortè Censores Romanos non mediocriter accendit.

* Scripsit Lib.
de Supr. Reg.
potest. Parisiis
editum anno
1704.

Vetant divinæ humanæque leges quemquam inauditum damnari. Joan. 7. 51. *Numquid lex nostra, inquit homo Judæus ad Principem Sacerdotum, judicat hominem, nisi prius audierit ab ipso, & cognoverit quid faciat? . . . Non est Romanis consuetudo, inquit item contra Act. 25. 16. Principes Sacerdotum homo ethnicus, damnare aliquem hominem, priusquam is, qui accusatur, presentes habeat accusatores, locumque defendendi accipiat ad abluenda crimina.*

Bulla Leon. X.
contra Lutherum.

In primo omnium Concilio, quod Hierosolymis habitum est, auditæ diligenter utrimque partes. In omnibus itidem Conciliis auditi, quorum intererat, si ultro adessent: si verò vel per ignorantiam, vel per incuriam, vel etiam per contumaciam abessent, rogati, invitati, citati, jussi fuere ut causam suam defensuri ad Tribunal Ecclesiæ se sisterent. Sic olim cum Ario, cum Nestorio, cum Eutyche; sic postremis hisce temporibus cum Luthero actum est. *Bone Deus, inquit Leo X, ipsum Deum testem appellans paternæ suæ sollicitudinis & caritatis ad revocandum in Ecclesiæ Matris sinum hunc Hæresiarcham; quid prætermisimus, quid non fecimus, quid paternæ caritatis omisimus, ut eum ab hujusmodi erroribus revocaremus? Postquam enim ipsum citavimus, mitius cum ipso procedere volentes, illum invitavimus, atque tam per diversos tractatus cum Legato nostro habitos, quàm per literas nostras, hortati fuimus, ut à prædictis erroribus discederet, aut oblato etiam salvo conductu & pecuniâ ad iter necessariâ, sine metu. . . veniret, ac Salvatoris nostri, Apostolique Pauli exemplo, non occultò, sed palam & in facie loqueretur.* Est hæc scilicet non scripta, sed nata lex, & omnium hominum animis insita vel barbarorum, ut rei quilibet, etiam scelerati, etiam impii & sacrilegi, nunquam inauditi damnentur.

Hoc religiosè antea observaverat erga Wiclefum fato functum Joannes XXIII. Convocato Romæ Concilio ad damnandos quosdam libros illius hæretici in suâ contra matrem Ecclesiam rebellionem mortui, quamvis tunc mutus & furdus jaceret in sepulcro, videreturque ejus memoria non posse nisi horrore esse, oblatum est ei tamen benignâ invitatione alienæ vocis patrocinium, ut sit apud Judices erga

cadaver hominis mortui, ne scilicet in iudicio ecclesiastico violata utcumque dici posset naturæ lex, quæ vetat quemquam indefensum damnari. *Monemus insuper*, inquit ille Pontifex, *auctoritate præmissâ* (Concilii) *omnes & singulos qui voluerint tueri memoriam dicti Joannis VVikleff, ut infra novem menses proximè futuros . . compareant apud Sedem Apostolicam, coram nobis . . dicturi & allegaturi quicquid voluerint, ne idem Joannes, licet ab humanis ereptus, de hæresi condemnatur.*

Concil. Ed.
Lab. Tom.
XI. p. 2323.

At id vivus & spirans Christi sacerdos, fidei Ecclesiæ & sanctæ Sedis Apostolicæ unitati inviolatè adhærens, nullis unquam precibus impetrare potuit. Statim atque ille publicis rumoribus audiit Librum suum Romæ examinari, scripsit ad S. S. P. N. Clementem XI. plenas obsequii & reverentiæ Literas, quibus tanquam singulare beneficium enixè & suppliciter efflagitabat, quod ei ultro offerendum fuit, ut in suâ causâ audiretur. *Advolutus animo ad Sanctitatis Vestre pedes enixè supplico*, inquit, *ut Clementia Vestra jubeat communicari mecum ac declarari mihi Propositiones eas quæ sigillatim excerptæ & quasi censurâ dignæ ad Apostolicum vestrum judicium delatæ sunt: ut si qua propositio sit, aut manifestè erronea, aut quæ ad errorem vel tendat vel tendere posse videatur, eam absque ambiguitate aut tergiversatione, vel retractem, vel explicem; ne quis de doctrinâ aut mente meâ, aut de vero ac genuino Libri mei sensu dubitandi locus supersit, unde facti questio rursus enascatur.*

Hujus Epistolæ autographa duo exemplaria ad Suam Sanctitatem missa sunt: primum quidem die 22 mensis Julii an. 1712; alterum verò die 22 Septembris ejusdem anni.

Ad hanc tam subditi filii urgentissimam obtestationem accedebat non spernenda sanè auctoritas Episcoporum sanctitate & doctrinâ illustrium, ac præsertim Eminentissimi Cardinalis Noallii, qui non modò approbaverant Librum Considerationum, sed ejus lectionem, tanquam alendæ pietati peridoneam, suæ Dioceseos Fidelibus commendaverant. Æquum videbatur, ut in tam justâ postulatione, eorum quoque haberetur aliqua ratio: idque eò magis, quòd non solus Auctoris vivi liber, sed persona quoque & fama ageretur; cum ab eo *sa- crum Novi Testamenti textum damnabiliter vitiatum*, expressè, quanquam sine ullis argumentis, arguat Constitutio, *pluriesque in alienos, exoticos, ac sæpe noxios sensus non sine maximâ perversione detortum*: & Propositiones ab ipso prolatae dicantur eo animo, ut *sagittet in obscuro rectos corde*. An postulandi vel causa justior, vel modus honestior fingi potest? Nullus tamen ad Judicis aures & animum aditus patuit.

Felix Vialart.
Lud. Ant. &
Gasto Joâ. Bap.
Lud. de Noail-
les, Catalau-
nenses Episco-
pi.

SECUNDA PARS.

QUÆ IN CONSTITUTIONE HABENTUR.

In ipsâ Constitutione duo spectari possunt: Adjuncta, seu Clausulæ quas illa diversis partibus continet, & Doctrina quæ ex damnatione

Propositionum eruitur. Utrumque autem sive nostris libertatibus, sive purioribus fidei, morum, & disciplinæ principiis penitus adversari, vel ipsa Constitutionis lectione cognosci potest.

I. Constitutionis Adjuncta seu Clausula.

Multa insunt in ipso Constitutionis stylo, quæ nostris libertatibus Episcoporumque auctoritati planè contraria sunt, & quæ Romano Pontifici infallibilitatem, si non verbo, at re ipsâ astruunt.

1. PRÆCIPIMUS, inquit SS. P. Clemens XI. *Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis . . . ut contradictores & rebelles quoscumque per censuras, & pœnas præfatas . . . omnino coerceant.* Non est ista vox nec Episcopi, nec ad Episcopos: non est iste sermo Petri. *Seniores . . .* inquiebat ille Presbyteros alloquens, *obsecro consenior.* Sanctus item Bernardus, contra celsæ dignitatis pericula salutaribus monitis Eugenium III. Papam instruens in eo libro, quem ipse S. S. P. Clemens XI ad proprios usus in Gallia edi typis jussit: *Consideres, aiebat, ante omnia sanctam Romanam Ecclesiam, cui Deo auctore præes, Ecclesiarum Matrem esse non DOMINAM; te verò non DOMINUM Episcoporum, sed unum ex ipsis; porro fratrem diligentium Deum, & participem timentium Deum.* Profectò si se ipsum S. S. P. Clemens XI, si proprios animi sensus consulat, sic potius cum Gregorio Magno, quem attributa illi JUSSIONIS imperiosa vox vehementissimè offenderat, Episcopos alloquetur: *Vstra Beatitudo . . . mihi loquitur, dicens, SICUT JUSSISTIS. Quod verbum JUSSIONIS peto à meo auditu removete: quia scio qui sum, qui estis. Loco enim mihi fratres estis, moribus patres. Non ergo JUSSI, sed quæ utilia visa sunt, indicare curavi. . . Nec honorem esse deputo, in quo fratres meos honorem suum perdere cognosco. Meus namque honor est honor universalis Ecclesie. Meus honor est fratrum meorum solidus vigor. . . Recedant verba quæ vanitatem instant, & caritatem vulnerant. . . Mihi injuriam facio, si fratrum meorum jura perturbo . . . Sicut ab aliis nostra exigimus, ita singulis sua jura servamus.* Episcoporum autem jura sunt hæc, ab ipso Christo eis tradita, ut propositam novam Definitionem cum fide suarum Dioceseôn, & cum universalis Ecclesiæ doctrinâ ut arbitri & judices comparent; à quâ si fortè abhorreat, eam modestè quidem, sed constanter repudiare debent, nedum ei adversantes ecclesiasticis pœnis & censuris coercere teneantur. Hoc legitimus ordo judiciorum, hoc antiqui Canones, hoc Episcopalis dignitas, hoc nostræ libertates postulant.

2. Suprema Senatûs Parisiensis Curia, cum inscribi jussit suis Commentariis Constitutionem *Unigenitus*, prudentissimam hanc cautio-

r. Petri 5. 1.

r. De Confid.
lib. 4. c. 7.

Lib. 8. Ep. 30
ad Eulog. Alex.

Lib. 2. Ep. 52.

Lib. 3. Ep. 29.

Die 15 Febr.
1714.

nem adhibuit ; non ideo approbari Decreta quæ in Regno minimè acceptata , Constitutio tamen enuntiaret. Significare profectò imprimis voluit (1) Decretum Clementis IX. datum 20. Aprilis 1668. quo Montensis versio Novi Testamenti prohibetur , & (2) Decretum Clementis XI. datum 13. Julii 1708. contra Considerationes Morales. Utriusque fit mentio in Constitutione , nec minùs asperè in eorum violatores sævitur , quàm si legitimam utrumque in Gallia auctoritatem obtineret. Scilicet hoc sibi juris arrogare jamdudum quarit Romana Curia , ut quidquid semel illa ubicumque vel quomodocumque statuit , hoc servare singuli Fideles toto orbe christiano teneantur. Quod si admittatur , & tot injuriosa Decreta , quæ boni omnes averfantur , ideo vigere dicantur in Gallia , quia Romæ publicata sunt ; quis non videt non solùm ruere funditus libertates nostras , sed actum esse & de salute Regum nostrorum , & de totius Regni incolumitate ? Esse autem etiam nunc hanc mentem Romanæ Curiae satis nos edocent illæ de rebus Siculis Monitoriales Literæ , quæ affixæ fuerunt Romæ 9. Decembris 1715. & suppressæ Decreto supremæ Senatûs Parisiensis Curiae , die 15. Januarii an. 1716. quibus declaratur : *Omnibus Christi Fidelibus perspectum exploratumque esse Sanctiones , Decreta , ac Constitutiones , quæ ab Oraculo supremi & visibilis Ecclesiæ Capitis , Christique in terris Vicarii emanant , utpote divinâ potestate fulcita , per se ipsa , ubicumque locorum , independentèr à quâcumque humanâ auctoritate , paratam executionem habere.* Pudere nos profectò debeat & Gallos & Academicos , si minùs attenti & fortes ad tuenda jura nostra fuerimus , quàm ad ea subvertenda constans sit & pertinax Romana Curia.

Bullæ , *Unam sanctam...* & quæ vulgò dicitur *In Cœna Domini.* &c.

3. Damnantur Constitutione omnia opera quæcumque scripta sunt , aut scribi deinceps poterunt ad defensionem Libri Considerationum ; ita ut non solùm ipsi reo vox , sed ceteris etiam omnibus sub pœnâ gravissimorum Ecclesiæ fulminum præcludatur ; nec datur licentia provocandi ad aliud tribunal : quasi usquam & à quoquam nefas sit defendi qui semel Pontificiâ sententiâ damnatus fuerit. At si non sit infallibilis Romanus Pontifex , si , ut ceteri homines , fraudi & errori pateat ; (certum est autem ex Concilio Basileensi Papam errare posse) quâ ratione poterit vexata veritas sibi viam percurrere ad Pontificias aures , cum & ante , & post judicium , ipsi & omnibus ejus amicis & defensoribus os obstruatur ?

Damnamus alios omnes & singulos in ejus defensionem , tam scripto quàm typis editos , seu forsan (quod Deus avertat) edendos libros.

Hac damnatione involvitur etiam scriptum fato nunc functi perillustri Bossuetii , Meldensium Antistitis , cui titulus *Defensio Considerationum Moralium.* Opus illud , (quod multis ante Conf-

(1) Alteri dudum reprobata versioni Gallica Montensi in multis conformem reperimus.

(2) Accepimus Librum ... tamen si aliàs à Nobis damnatum .. adhuc à pluribus haberi.

Epist. ad Agin.
Episc.

stitutionem annis scriptum à Bossuetio veros ejus de Libro Confessionum sensus continere testatur dignissimus fide Eminentiss. Cardinalis Noallius) in thesauro secreti sui recondiderat divina Providentia, ut invalido legum auxilio, acerrimi illius; dum viveret, Catholicæ fidei defensoris, etiam mortui vox & auctoritas laboranti veritati & justitiæ succurreret. Si parendum sit Constitutioni, quæ ejusmodi operum *lectionem, descriptionem, retentionem, & usum omnibus & singulis Christi fidelibus SUB POENA EXCOMMUNICATIONIS per contrà facientes IPSO FACTO INCURRENDÆ prohibet & interdicat*, quicumque hunc Bossuetii librum legerit, vel etiam retinuerit, ipso facto excommunicatus, à Fidelium consortio, & ab ipsius Ecclesiæ sinu præceps ejicitur; ei viventi Sacramentorum omnium usus, mortuo terræ sanctæ contactus interdicatur. *Nulli Christianorum*, ait S. Leo, *facile communio denegetur, nec ad indignantis fiat hoc arbitrium Sacerdotis, quod in magni reatus ultionem invitus & dolens quodammodo debet inferre animus judicantis.*

Ep. 10. cap. 8.

4. At quid dicendum de illâ Constitutionis clausulâ: *Mandantes omnibus utriusque sexûs Christi Fidelibus, ne de dictis Propositionibus SENTIRE, docere, prædicare aliter præsumant, quàm in hac eadem nostrâ Constitutione continetur; ita ut quicumque illas, vel illarum aliquam conjunctim vel divisim docuerit, defenderit, ediderit, aut de eis, etiam disputativè, publicè aut privatim tractaverit, nisi forsan impugnando, ecclesiasticis censuris, aliisque contra similia perpetrantes à jure statutis pœnis, ipso facto absque alia declaratione subiaceat?* Istos-ne ergo in usus (dolenter magis quàm contumeliosè dicimus) Ecclesiæ suæ Christus tradidit metuenda excommunicationis fulmina? Quid! ob solam vel mentionem temerè factam alicujus è centum Propositionibus, statim Fidelium animæ æternis inferorum flammis immiserabiliter destinantur? *Ubi notandum*, ut aiebat olim S. Petrus Damiani Cardinalis ad Alexandrum II, *quàm lubrica, quàm præceps subito ruendi illic procuraretur occasio, ut antè quis in æternæ mortis baratrum corruat, quàm se vel leviter impegisse cognoscat.*

Lib. 1. Ep. 12.

Si enim revera Decretum illud vim habet, quis Fidelium huic pœnæ non subjacuit? Atque ut de privatis taceamus, supremæ totius Regni Curiae, quæ ausæ sunt speciatim quibusdam Propositionibus modificationes quasdam & restrictiones adjungere; ipsi XL. Præsules Gallicani, Lutetiæ Constitutionis ergò congregati an. 1713. & 1714. qui nonnullas Propositionum catholico sensu defendi posse, vel vivâ voce palam affirmarunt, vel scripto obscurè saltem innuerunt; omnes isti Ecclesiasticis censuris & pœnis sine alia declaratione subjacent. *Quamvis excommunicationis gladius nervus sit ecclesiasticæ disciplina, &*

ad continendos in officio populos valde salutaris ; sobriè tamen magnæ circumspèctione exerendus est : cùm experientia doceat , si temerè aut levibus ex rebus incutiatur , magis contemni quàm formidari , & perniciem potiùs parere quàm salutem.

5. Definitionis Ecclesiasticæ fructus esse debet ut collocetur in plena luce veritas , paxque animorum & concordia inter Fideles restituantur ; quod fieri neutiquam potest , nisi controversæ quæstiones claro & expresse judicio decendantur. Hoc quidem pollicetur SS. P. N. Clemens XI. dum affirmat in sua Constitutione , *libri doctrinâ distinctius & apertius explicatâ , denudatisque & quasi in propatulo positis erroribus , confidere se fore ut omnes tandem aperta jam manifestaque veritati cedere compellantur.* At quî potest inclarescere veritas , cùm nullius è centum & unâ Propositionibus designato sensu , damnet illas omnes confuse atque indiscriminatim , & ut aiunt , in globo & respectivè , *tanquam falsas , captiosas , male sonantes , piarum aurium offensivas , scandalosas , .. seditiosas , impias , blasphemias , .. erroneas , hæresi proximas , .. ac demum etiam hæreticas ?*

Si Papa sit supremus & unicus Fidei Judex , idemque minimè errori obnoxius , ut hac pronuntiandi ratione significari videtur , patet quidem Librum esse à Fidelibus rejiciendum ; sed nondum patet quid in illo & quomodo sit damnandum. Inde enim accidet ut propositiones , quæ sensum præ se ferunt catholicum , & quas ipse etiam fortasse Romanus Pontifex malè sonantes tantùm judicaverit , tanquam impia , blasphemæ , hæreticæ proscribantur ; & contrà. Fieri igitur non potest ut ejusmodi judicium unquam verè dici possit acceptum ab Episcopis ; cùm illi planè ignorent quid aut quo pacto Romanus Pontifex damnare voluerit , & possint ab illius sensu toto cœlo aberrare. Ne inter se quidem consentientem certò ferre sententiam possunt , ac multò minùs cum aliis exterarum gentium Episcopis , cùm quæstiones de sensu & qualificatione centum & unius Propositionum crescere in immensum queant , nec ullus sit eas difficultates conciliandi modus.

Miraremur profectò , si quis privatim Doctor de una Propositione consultus , seriò responderet eam esse vel falsam , vel captiosam , vel malè sonantem , vel scandalosam , vel hæreticam , &c ; quia ab ejusmodi consultatione paulò quis incertior & impeditior rediret quàm venerat : aut si quis Judex centum reos variis criminibus impetitos , vagâ & communi sententiâ pronuntiaret universos in globo & respectivè multâ pecuniariâ , exilio , patibulo , crurifragio , flammis puniendos esse ; quia in dividendâ unicuique pro meritis poenâ æternam hæret ancepis tam ambigui Decreti exsecutor. An censerî potest tulisse ejusmodi judicium Ecclesia , præsertim cùm non sint tales propositio-

nes, quibus possint illæ qualificationum notæ applicari: quippe quæ sint pleræque vel è Scriptura Sacra vel è SS. Patribus excerptæ, nec aliud quid quàm sermonem pietatis & religionis hætenus catholicis usitatum offerant.

At in Concilio Constantiensi, unde perperam in præsentem quæstionem exemplum ducitur, nemo Catholicorum ambigebat de sensu damnatorum 45 Articulorum Wiclefi, de quo palam convenerat inter Patres Concilii: eorum nullus præ se pietatis sermonem traditione consecratum ferebat, imò *plures*, ut ipsis constat Concilii verbis, *erant notoriè heretici, & à SS. Patribus dudum reprobati*, jamque in multis antea Synodis damnati. Denique, & id sedulò observandum est, singulis Artic. singulæ qualificationes à Deputatis applicatæ fuerant, ut patet ex *Censura brevi Theologorum Concilii Constantiensis*, quæ lecta est in 8 sessione Concilii, in qua Articuli illi damnati sunt; quæ quidem brevi Censurâ apertè declaratur quæ cuique Articulo & quibus potissimum de causis qualificatio conveniat. Exempli gratiâ talis est primi articuli damnatio: SUBSTANTIA PANIS MATERIALIS ET SIMILITER SUBSTANTIA VINI, MANENT IN SACRAMENTO ALTARIS. *Supra-scripta Conclusio est falsa, erronea, & heretica. Patet, 1º. per illud Matthæi 26 &c.* Et sic deinceps 45 articuli propriis qualificationibus notantur.

In damnatione illorum Articulorum Synodus Constantiensis meminit iudicii Deputatorum. *Hac autem S. Synodus præfatos articulos 45 examinari fecit & sæpius recenseri per plures Reverendissimos Patres Ecclesiæ Romanæ Cardinales, Episcopos, Abbates, Magistros in Theologia, Doctores juris utriusque, & plures notabiles in multitudine copiosa: quibus articulis examinatis fuit repertum, &c.* Mentionem facit diversarum qualificationum, quibus Deputati dignos judicaverant esse illos articulos. *Fuit repertum... aliquos & plures ex ipsis fuisse & esse notoriè hereticos, & à SS. Patribus dudum reprobatos, alios non esse catholicos sed erroneos, alios scandalosos & blasphemos, quosdam piarum aurium offensivos, nonnullos eorum temerarios & seditiosos.* Declarat rectè judicasse Deputatos de articulis, & consequenter eos damnat: *Fuit repertum (PROUT IN VERITATE EST) aliquos & plures ex ipsis fuisse & esse notoriè hereticos... PROPTEREA in nomine D. N. J. C. hæc Synodus... prædictos articulos... condemnat.* Nonne his verbis S. Synodus viam aperit solvendis difficultatibus eorum, quibus errorum evidentia non sufficeret, ut singulis articulis qualificationes applicarent; si quidem Censurâ Brevis Theologorum id præstitum fuerat?

Aliunde, cum judicasset Concilium ex illis articulis esse quosdam, quibus quia diversi sensus attribui poterant, difficile futurum esset illas qualificationes applicare, accuratè notavit quo sensu & qua ratio-

ne

Concil. Constant. Curâ Herman. Vender-Hardt. tom. 3. pag. 168.

Con. Const. Sess. VIII.

ne eos damnatos esse censeat: ut apparet in articulis 24. * & 41.

Præterea damnati jam fuerant ab Archiepiscopis Cantuariensi, Eboracensi, &c. & propriis qualificationibus notati aliquot ex illis articulis. *Sancta autem Synodus sententias prædictorum Archiepiscoporum ac Concilii Romani ratificans & approbans, prædictos articulos & eorum quemlibet... reprobatur & condemnat.*

Concil. Londinense. Tom. XI. Conc. Labb. col. 2080.

Æquis rerum iudiciis pronuntiandum relinquimus, an Concilii Constantiensis exemplo, ubi præviâ Theologorum Censurâ singulis articulis singulæ qualificationes applicatæ fuerant, rectè defendi possit Constitutio *Unigenitus*, qua uni & centum propositionibus duodeviginti qualificationes sine ulla prorsus distinctione adiunguntur. Talis quidem definitio nunquam potest esse & haberi certa Fidei regula, quandoquidem minimè docet quid sit catholicum, quid hæreticum; quid credi, quid rejici oporteat. Non potest illa nisi veteres fovere discordias, novos excitare tumultus, innumeras movere quæstiones, acerbis & nunquam intermorituris dissensionibus committere inter se Theologos, Pastores, & Fideles, nedum sit idonea, ut promissum fuerat, *stabiliendæ conscientiarum tranquillitati, sedandisque ingeniorum variè opinantium dissidiis.*

II. Doctrina quæ ex damnatione Propositionum eruitur.

Nobis circa hanc partem, quæ ut vel leviter tractaretur, expenso sensu singularum propositionum, & collato cum paribus Scripturæ Sacræ vel SS. Patrum locis unde excerptæ sunt, perlongum opus sola desideraret, in præsentia satis erit summa quædam delibare capita, ex quibus de reliquis facillè judicari poterit.

1. Proscribit Constitutio multas locutiones Scripturæ, Conciliorum, Patrum, & Auctorum, doctrinæ & pietatis laude illustrium. Et hac proscriptione, debita sanctissimis fidei nostræ regulis, Scripturæ Sacræ videlicet & Traditioni, reverentia violatur, præbeturque occasio *profanas vocum novitates* introducendi.

DAMNATUS SCRIPTURÆ ET PATRUM LOQUENDI MODUS.

2. Damnat eadem Constitutio Propositionem XII. quæ est Sancti Prosperi, è latinis versibus in Gallicos translata, & sub nomine sancti illius ab Auctore Considerationum Moralium citata; alias-

OMNIPOTENTIA DEI. Prop. 10. 11. 12. &c.

* Art. 24. Fratres tenentur per labores manuum victum acquirere, & non per mendicitatem. Prima pars est scandalosa, & præsumptuose asserta, pro quanto sic generaliter & indistinctè loquitur: & secunda erronea pro quanto asserit mendicitatem Fratribus non licere.

Art. 41. Non est de necessitate salutis credere Romanam Ecclesiam esse supremam inter alias Ecclesias.

Error est, si per Romanam Ecclesiam intelligat universalem Ecclesiam, aut Concilium generale, aut pro quanto negaret primatum Summi Pontificis super alias Ecclesias particulares.

que nonnullas Propositiones, verbis quoque Sanctorum Patrum enun-
tias; quibus hoc unum docetur, Deum omnipotentem, qui om-
nia quacumque voluit fecit, & cuius voluntati nihil potest resis-
tere, supremum exercere in voluntates humanas dominium sicut in
cetera omnia quæ sub cælo sunt, illasæ semper, quæ ipsis inest,
agendi vel non agendi potestate. Quibus Propositionibus damnatis,
*Periclitatur ipsum nostræ Confessionis initium, quâ nos in Deum Patrem om-
nipotentem credere confitemur. Neque enim ob aliud veraciter vocatur omnipo-
tens, nisi quoniam quidquid vult potest, nec voluntate cuiuspiam creature
voluntatis omnipotentis impeditur effectus.*

S. Aug. En-
chir. cap. 96.

GRATIA EFFI-
CAX.

Prop. 22, 23.
24, 25.

Orati. habita
in 1. Congr. de
Auxiliis.

FIDES, PRIMA
GRATIA.

Prop. 26, 27.
Concil. Trid.
sess. 4. c. 8.

Bonif. 2. in
Ep. ad Cæsar.
Atel. append.
ad Tom. 10 S.

Aug. pag. 161.
DUO TESTA-

MENTA.

Prop. 6, 7, 8;
64, 65.

AMOR DEI.

Prop. 44, 45,
46, 47. &c.

Pietas cultus
Dei est, nec co-
litur ille nisi
amando.

S. Aug. Ep.
140. cap. 18.

3. Reprobat comparationes quas Sacra Scriptura & Traditio fre-
quenter duxerunt ab ea Dei potentia, quæ in creatione mundi, in mor-
tuorum suscitatione, in curatione morborum, in Mysterio Incarna-
tionis maximè enituit, ad exprimendam variis hisce similitudinibus
vim gratuitam nostræ prædestinationis, & omnipotentem divinæ gra-
tiæ in cor humanum efficaciam. Qua damnatione convelluntur tutissi-
ma & inconcussa SS. Augustini & Thomæ dogmata de Gratiâ per
se efficaci, ad omne opus bonum necessariâ: quæ doctrina, propria
hereditas est non modo Universitatis Parisiensis, sed etiam, teste
Summo Pontifice Clemente VIII, ipsius Sanctæ Sedis Apostolicæ.

4. Notam inurit Propositionibus nonnullis, quibus fides in eum
qui justificat impium, statuitur ut prima Gratia, ut origo bonorum om-
nium quæ divinæ misericordiæ prævia liberalitas nobis largitur, ut *ini-
tium salutis humanæ, fundamentumque & radix omnis justificationis. Cer-
tum enim est atque catholicum* (inquit Bonifacius II) *quod in omnibus
bonis, quorum* CAPUT EST FIDES , *volentes nos misericordia divi-
na præveniat.*

5. Feriuntur censurâ alii articuli, quibus distinctè & accuratè notatur
discrimen utriusque Testamenti; Veteris quidem nonnisi servos per ti-
morem generantis, Novi autem filios per caritatem producentis: qui-
bus etiam articulis quæ sit hominis ad alterutrum Fœdus pertinentis
conditio, quæ Dei utrumque dispensantis, eoque ipso Gratia suæ necessi-
tatem ac virtutem demonstrantis œconomia, ipsis vel Scripturæ vel SS.
Patrum locutionibus declaratur.

6. Anathemate percutiuntur Propositiones plurimæ, quibus statuun-
tur necessitas, excellentia, & fructus amoris divini, seu, ut Libri sacri
ac Sancti Patres loquuntur, Caritatis: sine qua, teste Apostolo, nihil
sumus, & nihil prodest vel ipsum martyrium; sine quâ Deus, ut ait S.
Augustinus, non colitur; quæ necessaria est ut fiant nostræ actiones
sicut oportet, hoc est eas ad Deum tanquam ad ultimum finem nos-
trum actu aut virtute referendo.

7. Pari censuræ subjiuntur alii articuli, quibus timor pœnarum, quamvis bonus sit & utilis, minimè tamen sufficere declaratur, ut excludat affectum peccandi, ac voluntatem ad Deum convertat. Et hæc damnatio favet ac patrociniatur pravæ Casuistarum doctrinæ, spemque falsam affert peccatoribus, fore ut post consumptam in gravissimis sceleribus & flagitiis vitam, si vel ipso mortis momento pœnarum solo metu percutiantur, æternam sint consecuturi salutem, quamvis nunquam in omni vita Deum dilexerint.

8. Convellit eadem Constitutio salutes regulas sanctorum Canonum, quorum spiritus in Ecclesia perpetuò viget; quibus jubetur differri absolutionem iis peccatoribus, qui nondum spiritum habent pœnitentiæ & contritionis, nec cum humilitate portant vel sentiunt statum peccati. Oblatâ spe impunitatis non pœnitentibus, peccatores inducit ad profanationem sanctorum Mysteriorum, superbum iis & rebellem animum afflat contra Ministros Christi, Ministrosque ipsos efficit conscios ac participes & fautores tot sacrilegiorum.

9. Executit de manibus Fidelium Sacras Scripturas, quas omnibus à Deo fuisse destinatas SS. Patres, Prophetæ & Apostoli docuerunt; quas Spiritus Sanctus tali divinæ sapientiæ temperamento dictavit, ut, quia erant omnibus propositæ, in omnium usum esse possent; quæ nobis divinitus datæ fuerunt, ut ad earum lucem ambulemus in hoc caliginoso seculi decursu, & per earum consolationem & patientiam spem habeamus.

10. Ex Scripturâ, & perpetuâ Ecclesiæ Traditione constat, *Claves Regni Cælorum*, ut ait S. Augustinus, *non hominem unum, sed unitatem accepisse Ecclesiæ*; Sponsam esse Christi, quæ *tenet & possidet omnem sponsi sui & Domini potestatem*; Ecclesiam esse Catholicam, Matrem Fidelium, quæ accepit facultatem ligandi & solvendi, judicandi & pronuntiandi; proprietatem Clavium pertinere ad Corpus integrum, at ministerium Clavium non pertinere nisi ad Ministros à Christo constitutos. Infirmat Constitutio hæc omnia principia, quæ sunt fundamenta Sacræ Hierarchiæ, necessaria prorsus ad tuendam Veritatis & Pacis incolumitatem. Ecclesiæ non minùs quàm Imperii statum ac tranquillitatem turbare potest damnatâ istâ Propositione: *Excommunicationis injustæ metus nunquam debet nos impedire ab implendo debito nostro*; quæ quidem propositio nihil aliud significat quàm quod Petrus & Apostoli dixerunt: *Obedire oportet Deo magis quàm hominibus*.

Superfunt alia ejusmodi permulta in Constitutione, ad Doctrinam pertinentia, quæ animadversa sunt in compluribus libris non minùs eruditè quàm facundè scriptis; ac præsertim in Appellatione Illustrissimorum quatuor Episcoporum, Mirapiscensis, Senecensis, Montispeffu-

TIMOR.
Prop. 60, 61,
62, 66.
Censura Cleri
Gallicani ann.
1700.
Censura Sacra
Facultatis ann.
1716.
Artic. Sacra
Facult. 2. Parte.
POENITENTIA.
Prop. 87, 88.
S. Caroli re-
gula.
Censura Cleri
Gallicani.

SCRIPTURA
SACRA.
Prop. 79, 80,
81, 82, 83,
84, 85.

EXCOMMUNI-
CATIO.
Prop. 90, 91.
S. Aug. serm.
295. c. 2.
Idem Ep. 73.

Act. 5. 29.

lani, & Boloniensis; qui dato ceteris exemplo provocandi ad futurum Concilium Generale, immortaliter de Ecclesia sunt meriti; itemque in Appellatione Cardinalis Noallii, doctrinæ & pietatis laude quàm dignitatum fulgore eminentioris, quæ suspiranti jamdudum Parisiensi Ecclesiæ lucem & vitam restituit.

Dum autem affirmamus Constitutione *Unigenitus*, fidei & disciplinæ morum fundamenta prorui, eademque pravæ Casuistarum doctrinæ novum robur accedere, non id temerè à nobis, aut exaggerandi causâ, jactatur. Quis enim nescit quantum è centum & unius Propositionum condemnatione Religioni ac Regno non periculi modò in futurum conflatur, sed verè jam & præsentis mali ingruerit? Ipsi profectò Constitutionis fautores id videntur deditâ operâ egisse, ne nos videri possemus vanos nobis finxisse terrores, & *illic trepidavisse timore ubi non erat timor*. Pudet referre quæ illi quatuor abhinc annis, Constitutionis auctoritate audaciores facti, docuerunt, illasque opinionum sordes ex ipsorum scriptis eruere. Legi possunt notatæ propositiones à doctissimis Theologiæ Facultatibus Parisiensi, Remensi & Pictaviensi; defensæ Duaci, Cadomi, aliisque in locis Theses; præcipuè vero Dissertationes Pontificiæ in Academia Conimbricensi propugnatae an. 1717.

T E R T I A P A R S.

Q U Æ C O N S E C U T A S U N T C O N S T I T U T I O N E M.

Quæ consecuta sunt Constitutionem ex parte Romani Pontificis, brevitate gratiâ ad quatuor tantum capita referemus: Violatam Episcopalis Collegii dignitatem Brevi dato die 17 Mart. an. 1714; Denegatam omnem aliquot Galliæ Episcopis suas difficultates exponendi copiam; Brevia quædam injuriosa in Sacram Facultatem Theologiæ Parisiensis; Publicatas Romæ Literas 8° Sept. an. 1718, quibus à communionem S. R. Ecclesiæ separantur Appellantes, & omnimodam Constitutioni obedientiam recusantes. Quintum illis addemus: scilicet Constitutionem non fuisse acceptam communi consensu neque universalis Ecclesiæ, neque privatarum in Galliâ Ecclesiarum.

I. *Violata Episcopalis Collegii dignitas Brevi dato die 17 Mart. anno 1714.*

Ex mente SS. Patrum dici potest Ecclesia quasi latè patens ager, cujus singulæ partes singulis Episcopis, inter quos primum locum

obtinet Romanus Pontifex, ab ipso Christo agri illius Domino attributæ sunt, ut suam quisque portionem privatim excolant ac tueantur, & in ea veluti totidem vigiles & custodes excubias agant; ita tamen ut propter unitatem Episcopatus, *qui unus est*, sicut & ipsa Ecclesia, & *cujus à singulis in solidum pars tenetur*, singuli in totum agrum pastoralis vigilantie & sollicitudinis acres oculos intendere debeant: quod quidem officium peculiari quadam & nobiliori ratione pertinet ad Romanum Pontificem ob eminentiam loci quem occupat. Hinc Sanctus Augustinus Bonifacium Ecclesiæ Romanæ Episcopum compellans de rebus ad totam Ecclesiam pertinentibus; *Cum communis sit*, inquit, *omnibus nobis, qui fungimur Episcopatus officio*, (*quamvis ipse in eâ præmineas celsiore fastigio*) *specula pastoralis; facio quod possum pro mei particula muneris*. Ex eodem fonte scilicet Episcoporum potestas, ex quo Romani Pontificis, fuit. Qui dedit pascendas oves Petro, idem eas & ceteris Apostolis commisit. *Non enim*, inquit S. Augustinus, *inter discipulos solus (Petrus) meruit pascere Dominicas oves: sed quando Christus ad unum loquitur, unitas commendatur; & Petro primitus, quia in Apostolis Petrus est primus. Hoc erant utique & ceteri Apostoli*, inquit S. Cyprianus, *quod fuit Petrus, pari consortio præditi & honoris & potestatis*. Ab ipso igitur Christo Episcopi, quemadmodum & Apostoli quibus successerunt, suam jurisdictionem habent: ab ipso Judices rerum Ecclesiasticarum constituti sunt.

S. Cypr. de unit. Eccles.

S. Aug. lib. 1. ad Bonif. c. 1.

S. Aug. serm. 295. cap. 4.

S. Cypr. de unit. Eccles.

Hanc semper doctrinam tenuit Universitas. Sacra Episcoporum jura, traditamque illis divinitus auctoritatem contra Episcopalis Ordinis adversarios semper acerrimè defendit; doluitque vehementer postremis hisce temporibus Episcoporum dignitatis nullam ferè habitam fuisse rationem.

Nec existimandum sua jura Episcopos Gallicanos vel ignorasse, vel penitus deseruisse. Quod professi sunt apertè in suis generalibus Comitibus, quæ habita sunt anno 1705: *Acceptationem Constitutionum Pontificiarum viâ judicii ab Episcopis fieri... Jusque de rebus fidei judicandi divinitus fuisse eis traditum*; idem nunc quoque procul dubio sentiunt. At aliquot ex ipsis, impulsæ videlicet amore pacis, studio concordie, metu scandali, connivendum ultro multis in rebus censuerunt: & inde crescendi de nobis ansam arripuit Romana Curia. Utinam illi ad tuendum jus suum statim ab initio graviter conquesti essent præreptam sibi à duobus è suis Collegis causam, quæ ad se secundum Ecclesiæ & Regni leges pertinebat; eamque fuisse ad Romanum Pontificem contra Canones in prima instantia delatam. Utinam, cum ad eos missa est Constitutio, verbis & re ipsa demonstrassent illam à se tanquam Judicibus examinari: &, quoniam explica-

1 & 3. Prop. Cleri Gallicani

Episc. Ru- pell. & Lucion.

tionum ope illam à se fufcipi poffe arbitrabantur , (quanquam nulum haftenus extaret ejus rei exemplum) exprefse declaraffent & hîc , & præfertim Romæ , relationem acceptationis fuæ ad explicationes. Recufarunt quidem novem Præfules , ut testantur in fuis ad Regem Chriftianiffimum Literis , *ad hæc prudentiæ , ut vocant , nimis humana temperamenta defcendere , quæ fui Collegæ in hoc negotio adhibuerant.* At gratum certè debuit effe Romano Pontifici Gallicanos Epifcopos tantâ curâ & follicitudine ipfius famæ & honori confultum voluiffe , & per tres integros menses operosè concinnatas ab iis Bullæ interpretationes , quarum præfidio Pontificia cenfura defleceretur in eos fenfus , in quos non absurdam damnationem cadere poffe crederent. Parum tamen abfuit quin SS. P. Clemens XI. moram illam trium menfium , graviffimis ftatim pœnis , tanquam supremæ auctoritati fuæ injuriofam , mulctaverit. Sic enim Sua Sanctitas loquitur in Brevi , fcripto 17 Mart. an. 1714 ad Cardinales , Archiepifcopos , & Epifcopos Parifiis congregatos , & (quod valde obfervandum) inter Acta illius Congregationis inferto : *Diffimulare quidem non poffumus moleftum nobis initio accidiffe , quod rationabilis obfequii veftri erga prædictam Constitutionem præclarum adeo testimonium , longius planè , quàm par erat , protraxeritis : cum præfertim crefcentia iftic in dies perniciofarum novitatum germina celeriore Apostolici noftri judicii EXECUTIONEM* *postulare viderentur. Verùm omnem prorsus moleftiam depofuimus , ubi refcivimus cunctationem veftram , quemadmodum vos palam ac fæpius profefi fuiftis , non quidem animo fubjiciendi examini aut judicio veftro Decreta noftra , fed ftudio dumtaxat conciliandæ Ecclefiafticæ pacis , & lucrandi , fi fieri poffet , nonnullos ex Fratribus veftris in fpiritu mansuetudinis & diligentia charitatis , effe tribuendam.*

Non valde hæc verba , quamvis quibusdam blanditiis temperata , diffonant ab iis quæ leguntur in altero Brevi paulò minaciore , quod idem SS. Papa Clemens XI fcripferat ad Regem Chriftianiffimum anno 1706. *Ejusdem (Sanctæ Sedis) Decreta venerari & exequi difcant , inquiebat loquens de Gallia Epifcopis , non difcutere aut judicare præfument.*

En quo in loco ac pretio funt apud Romanam Curiam Apoftolorum Succeffores , qui ab ipfo Chrifto judicandi potestatem acceperunt. Non ftat per illam quominus fublimis Epifcoporum dignitas ad vilem miniftrorum & exfecutorum Pontificiæ Constitutionis conditionem deprimatur. Redit illa femper ad fuam indolem. Quamvis pro varietate temporum mirè fagax & flexibilis in omnes fe formas blandiendi pariter & terrendi vertat , in uno tamen eodemque propofito perftat conftanter , augendæ nimirum in dies magis ac

magis potentiae suae; ejusque abnormem magnitudinem libertatum nostrarum ruinis superstruendi. Nunc igitur maximè, cum illa, opportunam occasionem nacta, vim omnem suae artis & industriae exerit, decet nos ad obsistendum fortiter illius conatibus, omnes Gallicani zeli & Academici roboris nervos intendere, ne jura Regni & Episcopalis Collegii sacra dignitas impunè violentur. *Veritas est* (inquebat olim noster Gersonius) *quòd omnis via favorabilis & humilis tentanda est cum Summo Pontifice, dum malè informatus fert per se, vel suos, injustas sententias, quòd desistat, & reformet. Sed si nihil proficit humilis sedulitas, arripienda est virilis & animosa libertas.*

Gersonius Resolut. circa materiam Excom. Consider. 12.

II. Denegata aliquot Galliae Episcopis suas difficultates exponendi copia.

Nihil fortasse unquam in Ecclesiâ stupendum magis contigit, quàm quod oculis nostris recens vidimus. Demus Constitutionem fuisse legitimè & secundum omnes veterum Canonum leges editam. Pervenit illa in Regnum Galliae. Magnos subito ex cunctis partibus & in cunctis Ordinibus rumores & tumultus excitat. Clamatur undique fidei, doctrinae morum, Sacramentorum usus, libertatum nostrarum fundamenta concuti. In hac cunctorum Regni Ordinum trepidatione aliquot Praesules, quorum dux erat Eminentissimus Romanae Ecclesiae Cardinalis idemque Archiepiscopus Parisiensis Noallius, ad SS. P. Clementem XI. confugiunt, enixè & reverenter deprecantes, ut sensus Constitutionis suae aperiat, secundum juris naturalis & civilis praescriptum, quo patet æquum esse ut unde lex processit, interpretatio quoque procedat. Per totum quinquennii tempus instando, urgendo, rogando, commonendo, deprecando, nihil aliud profici apud Romanum Pontificem potuit, quàm ut ab eo erumperent minae, terrores, imperiosa decreta, proscriptiones Mandatorum toti Episcopatui injuriosae, ac demum Excommunicationis fulmina in Appellantes, vel omnimodam Constitutioni obedientiam recusantes, & aperta separationis à sinu Romanae Ecclesiae declaratio. *Eosdem admonete*, inquit Clemens XI in illo suo Brevis ad Archiepiscopos & Episcopos Regni Galliarum, dato die 20 Novembris an. 1716, loquendo de Praesulibus Gallicanis qui ab ipso explicationes Constitutionis modestè non minùs quàm enixè postulabant; *ne de vanâ erga Nos observantiâ sibi frustra blandiantur, dum à Nobis postulant novas & praevias Constitutionis nostrae declarationes, cui debitam interim obedientiam deferre detrectant. . . . Quae enim patefacta sunt querere, ac de iis, quae definita sunt tractatum inire, quid aliud est quàm . . . ad interdicta ar-*

boris cibum improbos appetitus mortifera cupiditatis extendere? Illis propterea... denunciamus, vera contumacia loco à Nobis haberi eorum agendi rationem. Nec id mirum, cum ex eodem quasi peccatum ariolandi sit repugna-

Lit. Pontif.
8. Sept. 1718.

Greg. I. Lib.
x1. Ind. 4.
Epist. 45.

S. Cyp. Ep. 71.
ad Quintum.

Pelag. II. Ep.
5. Tom. 5. Con-
cil. col. 942.

Concil. Trid.
tit. de recip. &
observ. Decre-
tis Sess. 25.

Non ita olim Petrus, cum ejus ad Gentes prædicatio tumultum in Ecclesia excitasset. *Querela Fidebium*, inquit Gregorius Magnus, *non ex potestate, sed ex ratione respondit, causam per ordinem exposuit. . . Si ergo, pergit idem, Pastor Ecclesie, Apostolorum Princeps, signa & miracula singulariter faciens, non dedignatus est in causa reprehensionis sue rationem humiliter reddere; quanto magis nos peccatores, cum de re aliquâ reprehendimur, reprehensores nostros ratione humili placare debemus?* Nam nec Petrus, inquit S. Cyprianus, quem primum Dominus elegit, & super quem edificavit Ecclesiam suam, cum secum Paulus de circumcisione postmodum disceptaret, vindicavit sibi aliquid insolenter, aut arroganter assumpsit; ut diceret se primatum tenere, & obtemperari à novellis & posteris sibi potius oportere. Nec despexit Paulum, quod Ecclesie prius persecutor fuisset: sed consilium veritatis admisit, & rationi legitimæ, quam Paulus vindicabat, facile consensit; DOCUMENTUM scilicet nobis & concordie & patientie tribuens, ut non pertinaciter nostra amemus, sed quæ aliquando à fratribus & collegis nostris utiliter & salubriter suggeruntur, si sint vera & legitima, ipsa potius nostra ducamus.

Hoc documentum secuti sunt ejus Successores. Si quid forte causa est, aiebat Pelagius II. unde vestri scandalizati animi videantur. . . parati sumus secundum præceptionem Apostolicam. . . cum humilitate ad placita satisfactionis reddere rationem. Digna hæc S. Petri successoribus humilitas & mansuetudo, quâ Apostolicæ Sedis gloriæ non minus quàm Fidelium salutis consulitur. Hoc animati spiritu Tridentini Patres declarant fore ut, si qua difficultas in recipiendis, non unius Papæ, sed ipsius sanctæ Synodi Decretis occurreret, ea quacumque ratione tolleretur, etiam congregato rursus, si id necessarium esset, generali Concilio.

III. Brevia injuriosa in Parisiensem Theologiæ Facultatem.

Effet nobis justissima ratio conquerendi graviter de duobus illis Brevis SS. P. Clementis XI. datis diebus 18 & 20 Novembris an. 1716. & suppressis Decreto Supremæ Senatûs Parisiensis Curie die 16 Decembris ejusdem anni: quibus non solum suspenduntur privilegia Facultatis Theologiæ Parisiensis, sed sacri illius Ordinis Theologorum fama acerbissimis contumeliis laceratur. Ibi Doctores nostri exhibentur ut homines reprobi, inquieti, turbulenti; ut filii delirantes, filii desertores; ut prævaricatores, qui nullâ conscientiam commissi sceleris aut saltem verecundiam ad se redeunt; ut degeneres Facultatis Theologiæ Parisiensis

visiensis alumni, immemores sui Doctoratus, turpiter à debito officio & à vestigiis Majorum aberrantes; qui suæ conditionis obliti, levantes se super se conatu nefario, majorem forsax sed certè minimè saniores sui Cætus partem constituentes, numero duntaxat & arrogantia invalescentes, intolerabili procacitate animos audaciamque sumpserunt, & eò impudentia processerunt, ut per temeritatem ultimis pœnis coercendam declaraverint, Decretum latum die 5. Martii anno 1714 à sacra Facultate Parisiensi, quo Constitutio Unigenitus summâ cum reverentiâ & obsequio recepta dicitur à prædicta Facultate, falsum, adulterinum, commentitium, atque ex ipsius Facultatis Commentariis eradendum esse. Acerbè quidem tulimus tot probris, tot conviciis immerentes affici Doctores Theologos, qui singulari doctrinâ & pietate non solum Universitati, sed toti Ecclesiæ decori & tutamento sunt. Sed quoniam hæc injuria ad nos privatim pertinet, & à communi Parente infertur, quem occultis perversorum hominum instigationibus deceptum, & contra nos etiam ultimis pœnis sævientem, verè tamen & ex animo, ut decet obsequentes filios, colimus & observamus, eam patienter ferendam & silentio obruendam esse duceremus, nisi causa nostra cum totius Regni & Ecclesiæ juribus conjuncta esset. Nequè enim, ut sapienter observavit in suis Actis sacer Ordo Theologorum, existimandum est posse Romanum Pontificem pro suo nutu Magistris nostris, inauditis præsertim & indefensis, imò ne monitis quidem, privilegia à suis decessoribus concessa adimere. Facultas quippe Theologiæ, ut & Universitas Parisiensis, suam debet Regibus nostris ac Regno originem. Sua illis privilegia asserta fuere tum Regum Christianissimorum diplomatibus, tum consensu universæ Gallicanæ Nationis, eademque munita summorum quoque Senatum decretis, atque æquabili usu & irrevocabili præscriptione roborata. Quæ Romani Pontifices ipsis concesserunt, ea Romanus Pontifex suo solo arbitrio abrogare non potest, cum Conciliorum Generalium statutis, Regni legibus, usu antiquo ac perpetuo firmata sint. Itaque istâ decernendi ratione in Regis Christianissimi subditos, Ecclesiæ jura pariter ac Regni Libertates apertissimè violantur.

Sed quoniam ultro se dat occasio, & Brevia de quibus nunc agitur eò nos sponte deducunt, liceat paucis expendere quæ apud Facultatem Theologiæ in recipiendâ Constitutione contigerunt, unde facile erit æquis rerum æstimatoribus, quid sit de Constitutione ipsâ sentiendum, judicare. Constat apud omnes (nec metus est, dum sic loquimur, ne cadat in nos ulla jactantiæ suspicio) nullum esse in toto orbe Christiano Theologorum Ordinem Scripturæ & Patrum studio, Ecclesiasticæ disciplinæ peritiâ, sacræ Antiquitatis cognitione, totius denique Re-

Acta Appellationum. &c.

ligionis investigatione & scientiâ, Parisiensibus Theologis clario-
rem. Si Constitutio præ se veritatis speciem ferebat, ut tantopere
jactitant, si clarè damnabat notos & manifestos errores, quid opus
fuit ad concilianda illi Theologorum Parisiensium suffragia tot
adhibere molitiones & machinamenta, tot intentare minas ac
terrores, iteratas Jussionis Literas accersere, & ejusmodi delibera-
tionibus, quarum una moderatrix esse debet Religio, metuendam
potentissimi Regis interponere majestatem? At ne sic quidem illa po-
tuit per vim irrumpere sacrum illud Veritatis adytum & propugna-
culum. Astutiâ, fraude, mendacio opus fuit, ut furtim & quasi per
cuniculos Constitutio in Commentarios Sacræ Facultatis tanquam
reverenter & obsequiosè recepta subreperet. Et quia contra ejusmodi
dolum ac mendacium reclamant sacræ Theologiæ Doctores, ultimis
pœnis à Romano Pontifice, veritatis scilicet & statûs rerum ignaro,
puniuntur. Nam cui unquam venire in mentem poterit, si noscat Theo-
logorum Parisiensium ingenium & indolem, Sacerdotes tam multos,
quorum proprius character sit mirus animi candor, doli ignara simplici-
tas, amor veri acerrimus, odium cujuslibet non solum mendacii, sed
etiam versutiæ & simulationis, conspiratione factâ universos per atro-
cem calumniam uni è suis fratribus ac collegis falsitatis & mendacii
crimen ausu nefario intulisse; & in ea criminatione tribus abhinc an-
nis ita constanter perseverare, ut ne unus quidem tanti sceleris, &
tam detestandæ, si contra conscientia testimonium agerent, per-
fidia horrore percellatur? Constare igitur debet, si quid usquam est
apud homines certum & evidens, fraude & artificio intrusam fuisse
Sacræ Facultatis Commentariis acceptionem Constitutionis *Unige-
nitus*. Non his certè armis, non his artibus uti solet simplex &
ingenua Veritas.

M. Carolus
le-Rouge Doc-
tor Theologus,
tunc Syndicus
Sacræ Faculta-
tis.

IV. Pontificia Litera, quibus à Communione Ecclesiæ Romana separantur Appellantes.

At nec Pontificia caritas tales Literas edit, quales recens sub nomine
SS.DD.N. Clementis XI, in lucem Romæ prodierunt 8° Septembris pro-
ximè elapsi, adversus Illustrissimos Antistites, quibus nihil aliud objici
potest quàm quòd ad Romanum Pontificem suas querelas & plenas
obsequii ac reverentiæ expostulationes detulerint, ab eoque perseve-
ranter rejecti, ad Concilium Generale tanquam ad supremum Eccle-
siæ Tribunal appellaverint: & ob id unum tamen, ab Ecclesiæ Roma-
næ caritate & communionem, quæ est ultima rebellionis & contuma-
ciæ pœna, separati declarantur. Eadem Excommunicationis pœna

in eos decernitur, quicumque OMNIMODAM Constitutioni obedientiam præstare recusaverint. Mirum non est suppressas fuisse à supremis Senatibus has Literas, quibus palam & apertè infringuntur jura Regni, Ecclesiæ Gallicanæ libertates, Episcoporum auctoritas; quibus manifestè statuitur *infallibilitas* Romani Pontificis, & hoc titulo non minùs quàm fictitiæ universæ Ecclesiæ consensùs, sub pœnâ separationis à Communione S. R. Ecclesiæ exigitur OMNIMODA Pontificis R. decretis obedientia, quæ omnem omnino modificationem & restrictionem excludit; quibus denique Appellatio ad futurum Concilium Generale tanquam *damnanda atque execranda* ultimis pœnis mulctatur.

Etiam si Episcopi illi qui appellarunt fallerentur, & à vero aberrarent, quia tamen parati erant, ut olim S. Cyprianus, universæ Ecclesiæ auctoritati cedere, postquam tot quæstionum veritas eliquata & declarata per plenarium Concilium fuisset, non ita certè agendum cum illis, teste S. Augustino. *Hoc facit sanitas pacis, inquit ille, ut cum diutius aliqua obscuriora quærentur, & propter inveniendi difficultatem diversas pariunt in fraterna disceptatione sententias, donec ad verum liquidum perveniatur, vinculum permaneat unitatis, ne in parte præcisâ remaneat insanabile vulnus erroris.* Donec accesserit supremum illud plenarii Concilii judicium, & veritati lucem planè liquidam addiderit, *Supereſt*, inquiebat S. Cyprianus in Carthaginensi Concilio, *ut de hac ipsa re quid singuli sentiamus proferamus, neminem judicantes, aut à jure communionis aliquem, si diversum senserit, amoventes. Neque enim quisquam nostrum Episcopum se esse Episcoporum constituit, aut tyrannico terrore ad obsequendi necessitatem collegas suos adigit.* Scilicet, pergit eodem loco S. Augustinus, *aliter sapere quàm res se habet, humana tentatio est: nimis autem amando sententiam suam, vel invidendo melioribus, usque ad præcidenda communionis & condendi schismatis vel hæresis sacrilegium pervenire, diabolica præsumptio est.*

Interpositâ ab aliquot Galliæ Episcopis à Constitutione *Unigenitus*, ad futurum Generale Concilium legitimâ Appellatione, cujus, secundum Civilis pariter & Canonici Juris præscripta, ea vis est, ut inferioris cujuscumque Judicis manus ligentur; non potuit ob id ipsum in eos Præsules, præsertim inauditos, Literis suis Romæ affixis 8. Sept. hujus anni 1718, sævire Clemens XI. tanquam in apertè inobedientes ac notoriè contumaces & refractarios, eosque à sua & sanctæ Romanæ Ecclesiæ caritate prorsus segregatos declarare, quin vel seipsum Concilio Generali superiorem existimet, quod expressis Conciliorum Generalium Constantiensis & Basileensis definitionibus reprobaturum est; vel suam Constitutionem ab universali fuisse Ecclesiâ acceptam contendat,

Ann. 1717.
 mense Octob.

quod apertæ & manifestæ veritati contrarium est ; quemadmodum expresse testantur supremarum Galliæ Curiarum Decreta , ipsiusque Christianissimi Regis Declaratio ; & , quæ mox dicenda sunt , certissime evincent.

V. *Constitutionem Unigenitus non fuisse acceptam
 communi Universalis Ecclesiæ consensu.*

Frustra , ad conflandam speciem aliquam consensûs universalis Ecclesiæ , & domandas Fidelium mentes sacro pondere tam verendæ auctoritatis , ambitiosè venditantur vel Mandata Præfulum Galliæ , vel Literæ & Testimonia complurium è diversis Europæ partibus Episcoporum. Est istud inane & fallax Ecclesiæ simulacrum & *phantasma* , quod è longinquo prospectum ad tempus aliquod fortasse potest imponere imperito vulgo , aut rei veritatem parum curiosè attendentibus ; at consideratum propiùs , & quasi manibus contrectatum , abit repente in auras tenues , & vix aliqua sui vestigia relinquit.

I. Atque ut initium ab Episcopis Galliæ ducamus , in tres illi classes dividi possunt : eorum scilicet qui à Constitutione *Unigenitus* , ad futurum generale Concilium appellârunt, aut non acceperunt Constitutionem ; eorum qui Constitutionem relativè ad suas explicationes acceperunt ; eorum denique qui dicunt eandem purè & simpliciter à se acceptam fuisse.

I. Etiam si primæ classis Episcopi perpauca admodum numero forent , ideone sic spernenda esset eorum auctoritas , ut ne audiri quidem deberent ? Nunquamne in Ecclesia contigit , ut Episcopis penè innumeris nunc in Oriente , nunc in Occidente , seu vi , seu fraude , seu mentis simplicitate , seu ignoratione veri , aut cæco amore pacis & concordie , compulsis ad subscribendas fidei formulas errori faventes , pauci admodum initio steterint pro veritate , ceterosque tandem in suas partes attraxerint ? Annales Ecclesiæ volventibus in promptu sunt ejusmodi exempla. Uno S. Augustini testimonio utemur : *Ipsa (Ecclesia) aliquando obscuratur , & tanquam obnubilatur multitudine scandalorum... Quis nescit illo tempore obscuris verbis multos parvi sensus fuisse delusos , ut putarent hoc credi ab Arianis , quod etiam ipsi credebant : alios autem timore cessisse , & simulatè consensisse , non rectè ingredienti ad veritatem Evangelii ?.. Illi , qui tunc firmissimi fuerunt , & verba hæreticorum insidiosa intelligere potuerunt , PAUCI QUIDEM IN COMPARATIONE CETERORUM , sed tamen etiam ipsi quidam pro fide fortiter exulabant , quidam toto orbe latitabant.*

S. Aug. Ep. 93.
 30 & 31

Præter eos qui non duxerunt recipiendam esse Constitutionem, duodeviginti * jam Episcopi ad futurum Concilium appellârunt, multique mox, factâ tandem ejus rei liberâ potestate, appellaturi certò affirmantur. An, ut omittamus hîc magnitudinem Sedium quas aliquot ex iis occupant, pro nihilo computandus est talis Episcoporum numerus, in ea ipsa regione degentium ubi nata quæstio est, qui re diligenter excussâ toto quinque annorum spatio, nullâ vi intus coacti, nullâ spe foris allekti, coram Deo testantur sibi visum esse prorsus necessarium ad tuendam fidei & morum integritatem à Constitutione *Unigenitus* ad supremum Concilium appellare?

Quid si huic præclaro egregiorum Ducum agmini adjungatur multitudo penè infinita pugnantium pro veritate copiarum, quæ ex universis Galliæ regionibus, *Zelum habentes legis*, quotidie in eorum castra confluunt?

1. Machab.
2. 27.

Ut nihil dicamus de Appellationibus per totum latè Regnum interpositis ab aliquot aliis Universitatibus, à tot illustribus Canonorum Collegiis, tot piis Ecclesiarum Pastoribus, tot præclaris Religiosorum Ordinibus, & eorum præsertim apud quos Ecclesiasticæ disciplinæ studium & eruditionis laus viget; quanti momenti esse debet vel unius Parisiensis Ecclesiæ testimonium, ubi propter principis Urbis amplitudinem tot fulgent collecta in unum pletatis pariter & doctrinæ lumina? Quod quidem testimonium eo-

* Episcopus Mirapiscensis,
Episcopus Senecensis,
Episcopus Montis-peffulani,
Episcopus Boloniensis,

hi quatuor conjunctim, die 1 Martii
an. 1717.

Eminent. Card. Archiep. Paris.
die 3 Aprilis an. 1717.

Episcopus Virdunensis,
die 22 Mart. an. 1717.

Episcopus Apamiensis,
die 12 Apr. an. 1717.

Episcopus Catalaunensis,
die 21 Apr. an. 1717.

Episcopus Condomensis,
die 21 Apr. an. 1717.

Episcopus Agennensis,
die 21 Apr. an. 1717.

Episcopus Maclovæus,
die 21 Apr. an. 1717.

Episcopus Autissiodorensis,
die 14. Maii an. 1717.

Episcopus Lectorensis nuper defunctus,
die 1 Junii an. 1717.

Episcopus Baionensis,
die an. 1717.

Antiquus Episcopus Tornacensis,
die 13 Octob. an. 1718.

Episcopus Laudunensis,
die 24 Octob. an. 1718.

Episcopus Engolismensis,
die an. 1718.

Capitulum Metropolitanæ Ecclesiæ Turonensis, Sede vacante,
die 30 Septemb. an. 1718.

majoris ponderis habendum est, quod illud non Magnatum prensatio, non Principum auctoritas, non ipsius Eminentissimi Præfulis Noallii, quem omnes, ut debent, colunt & observant, reverentia, sed unus veritatis & religionis amor expressit. Quantumvis suo numero confidere videantur adversarii; si iusto prælio configatur, hoc est si veniatur ad publicam & legitimam in Concilio disceptationem, haud scimus an tantopere spreturi sint ejusmodi *castrorum aciem ordinatam*.

2. At stant quoque pro nobis, aut, certè contra Constitutionem militant, illi Episcopi, qui eam relativè tantum ad suas Explicationes acceperunt: & horum longè majorem esse numerum nemo ambigit. Mentionem facit, testis ejus rei oculatus, Illustrissimus Episcopus Autissiodorensis, ut & Emin. Cardinalis Noallius, duarum Epistolarum, quas triginta Episcopi ad Serenissimum Principem Regni Regentem scripserunt, alteram quidem mense Januario an. 1716, alteram die 8 Septembris ejusdem anni, quibus testantur, *Bullam non fuisse acceptam nisi relativè ad Instructionem Pastoralem. Hanc declarationem*, subjungit idem Episcopus, *eò confidentius hîc citamus, quod minimè timemus ne quis Fratrum nostrorum, qui Comitibus illis interfuerunt, reclamare contra audeat. Et re vera, ut adjunctas ceteris propositionibus explicationes omitamus, legere sufficit Instructionem Pastoralem de eis propositionibus quæ ad Excommunicationem pertinent, ut statim oculis se offerant modificationes quas eis apposuimus, & quas Episcopi aequè ac Magistratus necessarias prorsus duxerunt ad continendos in debito Principibus obsequio populos.*

Minimè igitur in dubium revocari potest relativè tantum ad Explicationes acceptam fuisse à compluribus Episcopis Constitutionem, eique restrictiones quasdam ab eis fuisse adjunctas. At Clemens XI. ejusmodi Episcopos, qui Constitutioni *debitam & omnimodam obedientiam prestare recusant, uti apertè inobedientes, ut notoriè contumaces, & refractarios habere, tenere ac reputare se declarat.* Idem testatur apertis verbis Illustrissimus Episcopus Sueffionensis. *Si qui Fratrum & Collegarum nostrorum, inquit ille, contenderent acceptationem suam fuisse relativam, idque ita interpretarentur, quasi ejusmodi acceptatione restringeretur aut modificaretur Bulla, Decretumque illud periculosum in se & ambiguum indigeret illa determinatione ut acciperetur, eos facile patimur non censeri nostros.* Fatente igitur Sueffionensi Antistite Constitutioni adversantur, atque adeo pro nobis stant illi Episcopi, qui eam relativè & cum restrictionibus admiserunt,

3. Superest ultima classis Episcoporum, qui dicunt purè & simpliciter à se Constitutionem fuisse acceptam. Purè & simpliciter accipere Constitutionem, est damnare propositiones secundum eos sensus quibus damnatae sunt à Romano Pontifice, hoc est, ut ipse testatur,

Man. l. Episc.
Autissiod. an.
1718. pag. 5.

Litteræ Clem.
XI. 8. Sept.
an. 1718.

2. Monitum
Episc. Sueff.
pag. 38.

in obvio & naturali earum sensu, ubicumque occurrant, nullamque earum damnationi restrictionem aut modificationem adungere. Quod de se profiteri quâ ratione possint ii Episcopi, qui Pastoralem Instructionem adoptârunt, certè non patet. An illi in obvio & naturali sensu damnârunt propositiones, quæ ipsis SS. Patrum aut Conciliorum verbis concinnatæ sunt; qualis hæc: **FIDES EST PRIMA GRATIA, ET FONS OMNIUM ALIARUM**; quæ sic habetur apud Concilium Tridentinum: *Fides est initium salutis humane, fundamentumque & radix omnis justificationis*; & sic à S. Augustino paucis contrahitur: *Quam gratiam primò accepimus? fidem*: aut alias propositiones de omnipotentia Dei ad inflectendas quò voluerit humanas voluntates, de insufficientia timoris solius ad convertendum cor, de necessitate amoris Dei, de dilatione absolutionis erga peccatores nondum pœnitentes, de utilitate lectionis Scripturæ Sacræ, & præsertim sancti Evangelii? Possunt quidem verbis profiteri, & sibi fortasse ipsis persuadere, damnari à se illas propositiones in obvio & naturali sensu, sine ulla restrictione & modificatione: at id, pace ipsorum liceat dicere, nemini certè persuadebunt qui Pastoralem Instructionem legerit, in qua propositionibus istis sensus omnino alieni & extranei ab eo, qui se primum legentibus offert, affinguntur.

Conc. Trid.
sess. 4. cap. 8.
S. Aug. Tract.
3. in Joan.
n. 2.

Sed omiſſis ceteris propositionibus, quomodo se ab illa extricare possunt: **EXCOMMUNICATIONIS INJUSTÆ METUS NUNQUAM DEBET NOS IMPEDIRE AB IMPLENDO DEBITO NOSTRO**? Suprema Senatûs Parisiensis Curia, & ceteræ omnes per totum regnum, huic propositioni restrictiones & modificationes apponendas censuerunt, ut libertatibus nostris & sacræ Regum personæ salutî consulerent, quas damnatio istius propositionis apertè impugnat, si in suo naturali & obvio sensu damnetur. Fieri - ne posset ut obviuſ & naturalis sensus illius propositionis fugisset universos totius Regni Magistratus, acutissimos illos aliunde & sagacissimos rerum æstimatores, acerrimosque vindices nostrarum libertatum; & vano pavore omnes territi supervacuas restrictiones apposuisſent ei propositioni, quæ melius scilicet proprio sensu intellecta ab aliquot Episcopis, nullum relinquit metuendi locum?

An Episcopi isti restrictiones & modificationes à supremo Senatu appositas, sine quibus vetat auctoritas Regia Constitutionem in hoc Regno accipi, ipsi quoque admittunt? Si hoc ita se habet, jam à Romano Pontifice desciscunt, omnimodam ejus Constitutioni obedientiam, qualem ipse postulat, non præstant, si quidem illa, ipsis fatentibus, nullam omnino restrictionem aut modificationem patitur; atque ita cum ceteris

Episcopis & cunctis Regni Magistratibus à caritate & communione Ecclesiæ Romanæ, *tanquam aperte inobedientes & notoriè contumaces*, ipsi quoque separantur.

Si propositionem istam in obvio & naturali sensu damnant, nec ullam ipsi restrictionem aut modificationem adjungunt, jam planè adversantur supremorum Senatum auctoritati, & doctrinæ totius Regni, unde pendet salus Regum nostrorum.

Aet. 5. 29. Nec minùs adversantur Apostolorum doctrinæ, qui sic omnes unâ voce exclamant: *Obedire oportet Deo magis quàm hominibus*. Officium enim de quo in damnata propositione agitur, est, ut sensus statim obviùs id significat, & ipsa Censuræ Romanorum verba testantur, *debitum*, hoc est verum, sanctum, legitimum officium, cujus omissio peccatum esset; & excommunicatio *injusta* supponitur. Quo in casu, testibus XL Episcopis in Instructione Pastoralis, negari non potest veritas illius 91. Propositionis.

At unde certò resciscunt illi Episcopi Clementem XI. non esse in eadem sententia ac quosdam è suis Decessoribus, qui existimârunt Juris clavium sibi à Christo traditi hoc esse privilegium, ut Reges à se excommunicatos possent regno suo spoliare, eorum regna cui velint tradere, subditosque jurato Principibus obsequio liberare: atque hac mente damnatam ab eo hanc propositionem, EXCOMMUNICATIONIS INJUSTÆ METUS NUNQUAM DEBET NOS IMPEDIRE AB IMPLENDO DEBITO NOSTRO? Si enim hæc duo ponamus, talem in Reges ipsos competere Romanis Pontificibus potestatem, & subditos excommunicationis etiam injustæ metu impediri debere à solvendo Principibus *debito* obsequio; quorum alterum sibi Romani quidam Pontifices vindicarunt, alterum nostri Præsules, qui purè & simpliciter Constitutionem accipiunt, concedere ipsis non obscurè videntur: planè actum est non modò de Libertatibus Regni, sed de ipsâ sacrâ Regum personâ, quæ nobis, si verè Galli & Christiani sumus, vitâ nostrâ debet esse multò carior.

Contendant igitur, quantumlibet voluerint, se idem cum supremis Senatibus sentire, & tamen à se purè & simpliciter ac sine ullis restrictionibus Constitutionem accipi; sermo iste à nemine intelligetur. Neque enim argutiis & subtilitatibus verborum naturales rerum ideæ facillè pervertuntur. Rem attentè perpendentibus, videbuntur potius in adoptanda Constitutione accepisse tantùm verba, & voces, & inanes sonos, omni prorsus claro & distincto sensu vacuos. Utcumque se res habet, suffragia aliquot ejusmodi Præsulum, qui sic Constitutionem à se dicunt accipi, nunquam habebuntur pro consensu majoris partis Episcoporum Ecclesiæ Gallicanæ.

Ut

II. Ut hujus domestici Gallicanorum Præfulum agminis infirmitas utcumque tegeretur, ad illius præsidium magnis, si non sumptibus, at certè conatibus, advocatæ sunt è remotissimis Europæ partibus externorum Episcoporum * auxiliares copię. At semoto paulisper fulgore & strepitu magnorum nominum, quæ sæpe plus terroris habent quàm virium, hujus tam numerosi in speciem tamque metuenti exercitûs, quæ sit natura & multitudo copiarum, liceat propius intropicere.

Singulari prorsus veneratione dignissima nobis viderentur tot Episcoporum testimonia, si in iis extarent expressa quædam vestigia antiquæ illius consuetudinis, quæ ab ipso statim initio Sacris Canonibus præscripta, apud omnes Ecclesias constanter & inviolatè viguit. Uno aut altero exemplo docebit nos Hispania, qualis sit illa vetus consuetudo, quale jus Episcoporum, qualis ratio excipiendi canonicè Decreta vel Romani Pontificis, vel etiam Conciliorum.

Discimus ex XIV. Concilio Toletano, quod habitum est anno 684, missa fuisse ad illud à Papa Leone II Acta VI. Concilii Generalis contra Monothelitas celebrati, ut roborarentur consensu Episcoporum illius Regni, quorum nullus ei Concilio interfuerat: *In cujus etiam gratioso Epistolæ tractu ad hoc omnes Præsules Hispaniæ INVITATI SUNT, ut prædicta Synodalia instituta, quæ miserat, NOSTRI ETIAM VIGORIS MANERENT AUCTORITATE SUFFULTA, omnibusque per nos sub regno Hispaniæ consistentibus patefcerent divulganda.* Cernitur hîc gratiosa invitatio Romani Pontificis, non imperiosa jussio. Episcopi attribuunt sibi, non meram executionem Pontificiarum definitionum, sed legitimæ auctoritatis vigorem, quo etiam Generalis Concilii Decreta in illo casu fulciri expediret.

Cùm propter nivium copiam & vim frigoris non liceret statim Concilium totius Nationis convocare, habitum est Provinciale Toleti, quod est XIV. & ad illud alii omnes Metropolitani miserunt suos Vicarios seu Procuratores. Ei præsidebat S. Julianus Urbis Regiæ Metropolitanus.

Antequam Episcopi in unum convenissent, singuli seorsim in suis urbibus Acta Concilii VI. Generalis diligenter perlecta expenderant, ut scilicet paratiores ad Concilia accederent; eaque jam privatim approbaverant. Hinc Sanctus Julianus misit ad S. S. Papam, (qui, ut videtur, conquestus fuerat quòd nullus Hispaniæ Episcoporum Romam cum ceteris venisset) Responsionem Apologeticam, cum Approbatione Actorum Concilii VI. & clara expositione suæ fidei; quæ omnia posthac Toletana Synodus adoptavit.

* Sic ipsi loquuntur: *Ut strenuis commilitonibus nostris, in Episcopatu condignis Fratribus, qui sic strenuè in Gallia campo pro veritate decerant, suppetias afferamus.*
Tom. 1. Testim. p. 216.

Concil. T. 6.
Concil. XIV.
Tolet. cap. 2.

Cap. 3.

Cap. 4. & 5.

In illa Synodo congregati Episcopi agnoscunt primum *generaliter in unum congregandos fuisse omnes Hispania Praesules, juxta Canonum speciale*
** Decretum, quo Concilium Generale pro fidei causis aggregari praecipitur.* Sed cum id propter saevientem hiemem fieri non posset, placuit *saltem discretis provinciis Concilia celebrari*, quibus diligenter ac mature expenderentur & Acta Concilii VI, & Responfa S. Juliani, quae ipsi post longum & severum examen adoptaverunt; ut *Synodica iterum examinatione detecta, vel communi omnium Conciliorum judicio comprobata, per singula Hispaniae provinciarum regna promulgarentur.*

* Can. 3.
 Conc. IV.
 Tolet.

Cap. 1.

Cap. 5. & 6.

Nec specie tantum & verbo tenus ad inanem pompam & ostentationem examen illud instituebant, sed acri admodum studio, diligenti cura, & severa inquisitione, *sicut oportebat pro tanta rei negotio pertractando... causa hujus ordinem & totius rei negotia retexentes.* Itaque supradicti Acta Concilii cum suarum Ecclesiarum traditione & primis quatuor generalibus Conciliis accuratè collata, sui consensûs auctoritate comprobârunt, *in quantum à praemissis Conciliis non discederent, imò in quantum cum illis concordare viderentur.*

Concil. Tom.
 VI. pag. 1294.

Quatuor post annis habitum est in eadem urbe totius Nationis Concilium XV Toletanum, in quo Hispanorum non minor eruditio & constantia enituit. In ea expositione fidei quam S. Julianus Toleti Archiepiscopus Romam antè miserat, nonnulla reprehenderat Benedictus II. Toletani Patres notatos à Sanctissimo Papa & à Romanis Cenforibus articulos cum diligenter perpendissent, eosque cum multis S. S. Athanasii, Ambrosii, Cyrilli, Augustini, Ildori Hispalensis, Fulgentii, aliorumque omnino similibus locis comparassent, demonstrarunt nihil aliud iis contineri quàm placita S. S. Patrum ipsis saepe eorum verbis expressa, atque adeo eos non posse nisi aut ab imperitis hominibus, aut ab invidis obtrectatoribus condemnari; *quia id omne quod contra illos celebres in toto orbe Doctores sapitur, à recta fidei regulâ abhorreere sentitur.*

Vid. Acta Sa-
 cræ Facul.

Talis viguit apud omnes Hispaniae Ecclesias vetus consuetudo, ut paucis ab hinc annis occasione quarundam Universitatis Salmanticensis epistolarum observavit sacrae tunc Facultatis Syndicus M. Hyacinthus Ravechet, acri zelo veritatis, cui vitam impendit, & sincera pietate multò quàm profundæ eruditionis laude illustrior, cujus nomen ac memoriam singulari semper veneratione prosequetur Universitas.

Cum habebitur illud Concilium, ad quod provocamus, (quod utinam brevî accadat) hæc certè inprimis quæstio agitabitur, utrum convocati Patres jus habeant delatam ad eos Constitutionem discutiendi, eam approbandi aut rejiciendi, de eâ supremo judicio pronuntiandi. Tum verò inter Episcopos, si qui fortè Inquisitionis metu, aut præconcep- tis ex pravâ institutione opinionibus, aliter antea senserint, an quisquam esse poterit qui sinat spoliari se jure illo judicandi, quod ab ipso Christo

sibi traditum in omnibus Conciliis semper Episcopi usurpârunt?

Hujus ergo antiquæ consuetudinis trutinâ expendamus nunc quæ nobis opponuntur exterorum Præfulum testimonia & Literas.

Quadraginta circiter Præfulum Literæ & Testimonia proferuntur. Etiam si nihil aliunde legitimæ eorum formæ & auctoritati deesset, quid foret ista paucitas, ubi de universalis Ecclesiæ consensu agitur, comparata cum innumeris ferè totius Europæ Episcopis, qui de Constitutione silent?

At quam vim habere possunt in judiciis Ecclesiasticis testimonia & instrumenta, quæ juridicis omnibus formulis destituta, apud nullum usquam Tribunal, etiam in negotiis temporalibus vel levissimi momenti, facerent fidem, nedum Concilii generalis auctoritatem præ se ferant, & totius Ecclesiæ vox haberi possint?

Loquitur sæpe Metropolitanus suffragantium sibi Episcoporum nomine, quos nec consultos fuisse, nec ullam suo nomine respondendi facultatem tribuisse apparet.

Loquitur etiam sæpe unus Episcopus nomine totius alicujus Regni, imò interdum nomine complurium Regnorum, nec fidem ullis instrumentis publicis facit eorum quæ testatur.

Multi profitentur tantum generatim daturus se operam ut Constitutio executioni mandetur, nec probant ullo modo eam fuisse à se aut à suis Ecclesiis canonicè acceptam vel publicatam, prævioque examine habito de eâ se judicium tulisse; quod pernecessarium erat in negotio **accipienda* ubi de tota religione agebatur.

Nullibi accepta est Constitutio eâ judicii Ecclesiastici formâ quam ipse Christus instituit, quæ sola vim habet in causis ad fidem pertinentibus, quam solam Ecclesia agnoscit ut legitimam, & divinam, nempe ubi Episcopi, tanquam Apostolorum successores & ab ipso Christo Judices constituti, sententiam ferunt: at plurimis in locis nomine & jussu Inquisitionis, id est, tribunalis novi, peregrini, humani, injuriosi Episcopatus, quem suis juribus indignè spoliât, quo se superius gloriatur, cui leges indicit, gravissimasque **multæ*, carceris, ipsiusque excommunicationis pœnas infligit, si quis contra mutire audeat.

Plerique ex his Episcopis qui rescripserunt, solâ suâ opinione de *infallibilitate* Romani Pontificis adducti sunt ut Constitutionem reciperent; sibi ipsis omni dubitatione, omni inquisitione, omni denique actu & officio Judicis religiosè interdixerunt; nec minùs grave piaculum ac nefas duxissent quæ definita sunt à Romano Pontifice suo examini & judicio subicere, quàm si, ut SS. Papæ Clementis XI verbis utamur, *ad interdicta arboris cibum improbos appetitus mortifera cupiditatis extendissent.*

** Quicumque Magistri Inquisitoris Mandato non pareat, excommunicationem majorem facto ipso incurrit, & ducentis præterea ducatis mulctatur. Vide Mand. Episc. Antisiod.*

Quid illi de Romani Pontificis auctoritate sentiant, & quid ipsi de eorum Literis sentire debeamus, docebit nos unus Cæsaraugustanæ urbis Archiepiscopus, cujus testimonium omnium instar esse potest. *Ceterum quoad nostram Hispaniam attinet, ex certâ scientiâ valde asseveranter testamur, & fidem facimus, imò & fidei-jubemus, in Aragoniæ Regno, & in aliis Hispaniæ Provinciis, omnes omnino Episcopos, omnes Ecclesias, omnes Academi-
as, omnes Religiosos Ordines, omnes cujuscumque conditionis homines, summa veneratione purè & simpliciter acceptavisse prædictam Constitutionem, TANQUAM SCRIPTAM DIGITO DEI VIVI, ET ORACULUM SPIRITUS SANCTI, ita ut nemo quispiam ex toto aut ex parte contrariam mussitaverit, nec istâ aut apicem unum expunxerit, aut expungi ab ullo Catholico posse crediderit.*

Ep. 2. ad
Paulum III.
Pontif.

An majore reverentia & sanctiore cultu ipsum Jesu Christi Evangelium recipi posset? *Nonne per Deum immortalem, exclamaret nunc longè potiori jure Cardinalis Contarenus, hæc idololatriam sapiunt? ... Per nos, per nos, inquebat Papam ipsum alloquens, nomen Christi blasphematur inter gentes.*

Singulari divinæ Providentiæ consilio accidit prolata esse in publicum ab ipsis Constitutionis fautoribus ejusmodi testimonia, quibus inanis eorum de consensu universalis Ecclesiæ gloriatio efficacius quàm ullis argumentationibus refutatur. An hîc ulla Canonice acceptationis vestigia apparent? An ulla inquisitio, ullum examen, ullus Judicium confessus? An vel mentio habita perpendendi utrum Constitutio esset accipienda, nec ne? An collatio facta centum & unius propositionum, quæ ipsorum examini subjectæ erant, cum antiqua fide suorum majorum, cum veteri Traditione, cum scriptis SS. Patrum, cum Decretis Conciliorum, cum Sacra Scriptura? Horum omnium loco fuit cæca & *omnimoda* erga Pontificem Romanum, ut-pote quem infallibilem credunt, obedientia & veneratio.

Si talis auctoritas valeat, acceptæ pariter & longè potiori jure dici poterunt ab universa Ecclesia Bullæ illæ *Unam Sanctam ... Execrabilis ...* & ea quæ vulgo dicitur *In Cæna Domini*, aliæque similes, quas defensores *infallibilitatis* non minore consensu acceperunt, nos autem Galli meritò rejicimus.

Non dissimulandum tamen in Epistola jam citata Archiepiscopi Cæsaraugustanæ urbis fieri mentionem ferri admodum & profundi examinis. Monitus ille procul dubio, horum testimoniorum vim, id quod re vera est, in Gallia prorsus infringendam esse, si absque ullo examine recepta Constitutio diceretur, tali criminationi dum vult occurrere, majorem ei dat locum, docetque nos examen illud fuisse non cognoscentis Judicis, sed perdocilis discipuli; receptamque à se Con-

stitutionem ut sacram & inviolabilem normam, à qua nefas esset vel latum unguem discedere. *Neque idcirco, inquit, illius definitiones negligimus, aut non curamus inspicere, rimari, & examinare, ut Novatores blaterant: quin potius, quia infallibilem credimus, sedulo studemus introspicere, ut ab eo tutius & certius edoceamur, ut corrigamus si quid hactenus contrà sensimus, ut caveamus ne quid dissonans imposterum sentiamus aut doceamus.* Judex-ne ergo fidei & Apostolorum successor ita loquitur? An sua jura, an priscos Canones, an antiquam & avitam Hispanicæ Ecclesiæ consuetudinem vel prorsus oblitus est, vel penitus deseruit?

Tom. 1. Testim. pag. 208.

At vix credibile videtur inter Episcopos Gallicanos, quibus notæ & caræ debent esse nostræ libertates, potuisse reperiri aliquem, qui auderet pro solenni universæ Ecclesiæ judicio & consensu nobis obtrudere ejusmodi Literas, quibus si creditur ut Ecclesiæ judicio, de fide jam erit Papam esse infallibilem; quæ quidem Literæ, prorsus refertæ perniciosâ Strigonienſis Archiepiscopi doctrinâ, quam olim & sacer * Ordo nostrorum Theologorum, & suprema senatûs Parisiensis * Curia proscripserunt, non minùs justè utriusque censuram merentur.

* 18. Maii

1683.

* 23. Jun.

1683.

Quantumlibet multiplicentur ejus generis testimonia, non est ea sanè, cujus ponderi omnium Fidelium & Pastorum mentes cedere æquum & necessarium cum S. Augustino credimus, *Universa Ecclesiæ concordissima auctoritas.*

S. August. de Bapt. contra Donat. lib. 2.

c. 4.

III. At ipsa Episcoporum Galliæ Mandata, quibus accepta dicitur Constitutio, haberi non possunt pro testimonio cujusque illorum Ecclesiæ.

Sæpe jam professi sumus agnosci à nobis Episcopos tanquam constitutos ab ipso Deo fidei Judices. Sed quantumvis verenda sit illorum auctoritas, non ideo possunt in ferendo judicio recedere ab iis legibus, quas & ipsa naturalis ratio præscribit, & semper religiosissimè secuta est Ecclesiæ, præsertim in quæstionibus fidei.

Constat inter omnes, nihil posse sibi majus vindicare Episcopos, quàm ut judicium ferre possint de iis rebus de quibus Concilia pronuntiant, easdem scilicet regulas eandemque formam secuti, quas ipsa Concilia observant. Si igitur in Conciliis auditur Secundus Ordo, quî possunt Episcopi, cum extra Concilium pronuntiant, pro nihilo habere testimonium Cleri, qui, teste S. Hieronymo, est velut Senatus uniuscujusque eorum Ecclesiæ, nec eo in suis judiciis uti?

S. Hieron. in cap. 3. Isai. 3.

Habitu est semper Concilium Hierosolymitanum tanquam norma & regula, quam sibi sequendam Ecclesiæ proposuit in sanctis illis Synodis, ubi definita sunt fidei dogmata; notantque Patres Quinti Concilii eam fuisse diligenter in primis quatuor Conciliis observatam. Inde Cardinalis Polus, unus è legatis Concilii Tridentini, sæpius repetit

Concil. rom. v. pag. 563.

Reg. Polus
de Concil. pag.
16.

pag. 50.

ex personarum diversitate, quæ jus dicendi sententias, decernendi, ac judicandi in illo Concilio Hierosolymitano habuerunt, quod archetypum exemplumque reliquorum omnium Conciliorum fuisse intelligitur, colligi posse ad quos maximè pertineat in ceteris Conciliis eodem jure uti. Huc autem, pergit idem, quærendo pervenimus, ut intelligamus corpus ipsum Concilii ex illis constare, qui curam gregis habent: ut in exemplo Petri, Apostolorum, ac Seniorum videmus, qui in hoc Hierosolymitano Concilio interfuerunt. Episcopos privatarum Ecclesiarum elegit (Spiritus Sanctus) & ceteros, quibus animarum curam commendavit, ut eodem officio fungerentur in omnibus Conciliis & Conventibus ad confirmandam Petri fidem, quo functi sunt reliqui Apostoli & Seniores in primo illo Concilio Hierosolymitano, sic ut easdem quasi personas in omnibus legitimis Conciliis omni tempore & præesse, & sententias dicere, atque controversias dissolvere, ac denique decreta caritatis plena ad Ecclesiæ utilitatem facere, verè affirmare possimus.

Act. 15. v. 2.
v. 6.

v. 22 & 23.
v. 28.

c. 5. v. 4.

c. 21. v. 18.
& 25.

Et verò Seniores, id est Presbyteros, semper Apostolis adjungit Scriptura sacra. Statuerunt ut ascenderent.. ad Apostolos & Presbyteros in Jerusalem super hac questione... Convenerunt Apostoli & seniores videre de verbo hoc... Placuit Apostolis & senioribus... Apostoli & seniores fratres, his qui sunt Antiochia.. salutem... Visum est Spiritui Sancto, & nobis... Tradebant eis custodire dogmata, quæ erant decreta ab Apostolis & senioribus. Jacobus.. omnesque collecti seniores.. dixerunt.. Nos scripsimus judicantes.

Joan. de Nan-
terre an. 1484.

Hist. Uni-
versit. tom. 5.
pag. 764.

*Collecta sunt in pluribus egregiis scriptis plurima loca, quibus luce clariùs demonstratur nullis non temporibus usum hunc Apostolicum viguisse. Neque mirum illud videri debet, si meminerimus, quod veteri traditione constat, quod nostri * majores semper defenderunt, quod Procurator Generalis, cum Appellationem ad futurum Concilium interponeret nomine Regis Christianissimi Caroli VIII. & totius Regni, palam asseruit, quemadmodum 12 Apostolis Episcopi successerunt, ita 72 Discipulorum vicem gerere Presbyteros, atque in eorum loco esse constitutos in Ecclesia, quibus regendi auctoritas & potestas à Domino concessa est.*

Jampridem assuevit Academia Parisiensis Cleri cum Episcopo confortium desiderare. Legimus in Actis nostris ad an. 1456, cum orta esset contentio occasione Bullæ quæ spectabat Mendicantes, rogatum esse D. Episcopum Parisiensem ut vellet & dignaretur convocare Clerum suum super isto negotio: quod ille perhumanè præstitit. Et placuit Universi-

* Sic Universitas loquitur in Literis ad omnes Regni Prælatos missis super Bulla Nicolai V. an. 1456. Christus 12 Apostolos tanquam majores Sacerdotes, & 72 Discipulos quasi minores instituit. Apostolorum siquidem loca tenentes Reverendos Episcopos, tanquam Antistites majores; ceterorum verò Discipulorum ministerio successisse Parochiales Presbyteros, veluti Prælatos minores, non ambigitur. Hist. Universit. tom. 5, pag. 603.

zati capere instrumentum publicum.. de adjunctione Cleri & D. Parisiensis in materia Mendicantium.

Consultus à Quinto S. Cyprianus quid Episcopi de baptismo hæreticorum statuissent, non erubescit Episcopis adjungere Presbyteros : *De qua re quid nuper in Concilio plurimi Coepiscopi, CUM CON-* S. Cypr. Ep. 71, ad Quin-
PRESBYTERIS qui aderant, censuerimus, ut scires, ejus-
dem Epistola exemplum tibi misi. Idem testatur coævus illi S. Firmilianus : *Quâ ex causâ necessariò apud nos fit, ut per singulos annos SE-* S. Firmil. Apud S. Cypr. Ep. 75.
NIORES & Præpositi, (id est Presbyteri & Episcopi) *in unum*
conveniamus ad disponenda ea quæ curæ nostræ commissa sunt : ut si quæ
graviora sunt, COMMUNI CONSILIO dirigantur.

Nemo ignorat quanti faceret S. Cyprianus scriptas vacante Sede Apostolicâ ad Clerum Carthaginensem Epistolas à Clero Romano, qui sui juris esse noverat in illo casu etiam de causis fidem spectantibus ferre judicium. Et id juris inviolatè Clero servatum est in cunctis Ecclesiis vacante Sede Episcopali.

Ut nihil dicatur de ceteris Presbyteris & Diaconis, quos Nicæno Concilio interfuisse penè innumeros affirmant Eusebius & Socrates, quis nescit quantum singulari doctrinâ & acerrimo fidei zelo fulgorem in illa Synodo emiserit nascens tunc Ecclesiæ lumen S. Athanasius adhuc Diaconus? Singula percurrentibus secula, ingens copia offeret plurimorum ejusmodi testimoniorum.

Et verò, si antiquis Ecclesiæ temporibus tanta cura & religione Clerum suum Episcopi consulebant, quantò nunc id æquius videri debet, cum non jam, ut olim, ex ipso Ecclesiæ sinu, cui præsumt, educuntur? quo fit ut longè major sit eis ratio advocandi in consilium Presbyteros, tanquam testes & custodes traditionis, à quibus rescire possunt quæ sit Pastorum & populorum fides, quæ perpetua suæ dioceseos traditio.

Scilicet promissa à Christo Universalis Ecclesiæ infallibilitas non posita est in inspiratione divinâ, quâ Episcopis definienda fidei dogmata revelentur, sed in singulari præsidio Sancti Spiritûs tuentis ab omni errore Episcopos, qui omnium Ecclesiarum & seculorum fidem quanto maximo possunt studio investigant. Fit autem illa investigatio diligenti examine divini verbi, seu scripto consignati, penitiùs scrutando veteris & novi Testamenti libros; seu vivâ voce traditi, rimando studiosè definitiones Conciliorum, scripta SS. Patrum, preces & consuetudines Ecclesiæ, traditiones singularum Ecclesiarum, & vigentem in præsens Pastorum & populorum fidem.

Hac de causa throno impositus SS. Evangeliorum liber statuebatur in medio Concilii: legebantur primùm Symbola & Decreta Con-

ciliorum quæ prius habita fuerant, tanquam norma & regula à qua non liceret discedere: discutiebantur Patrum placita & sententiæ super controversis quæstionibus: & uniuscujusque privatim Ecclesiæ fides ac traditio repræsentabatur. *Quid unquam aliud*, inquit Vincentius Lirinensis loquens de Ecclesia, *Conciliorum decretis enisa est, nisi ut, quod antea simpliciter credebatur, hoc idem postea diligentius crederetur? ... Hoc, inquam, semper, neque quidquam præterea, hæreticorum novitatibus excitata, Conciliorum suorum decretis Catholica perfecit Ecclesia, nisi ut quod prius à majoribus sola traditione susceperat, hoc deinde posteris etiam per scripturæ chirographum consignaret.* An ad ejusmodi monumentorum indagacionem supervacua credi debet, quæ in Doctoribus & Presbyteris, ut & in Episcopis, eminere potest singularis eruditio?

At sola-ne Episcoporum, in illa sacra antiquitate, ad faciendam traditionis fidem, scripta excutiuntur? Audiamus iterum hac de re Vincentium Lirinensem. *Magnopere curandum est*, inquit ille, *ut id teneamus quod ubique, quod semper, quod ab omnibus creditum est. ... Sed hoc ita demum fiet, si sequamur universitatem, antiquitatem, consensionem. ... Consensionem quoque itidem (sequemur) si in ipsa vetustate, omnium, vel certè penè omnium, Sacerdotum pariter & MAGISTRORUM definitiones sententiasque sectemur.* Probat hic locus, ad cognoscendam penitus Ecclesiæ doctrinam, non inhærendum esse unis Episcoporum scriptis, sed multos præterea consulendos, quales fuere S. Justinus, Athenagoras, Clemens Alexandrinus, Didymus, Hieronymus, multis in scriptis Tertullianus, quem Magistrum suum vocare solebat S. Cyprianus, & alii deinceps. Si autem opera Presbyterorum aliorumque Clericorum singulari eruditionis laude eminentium, post ipsorum mortem habentur tanquam antiquæ traditionis monumenta, è quibus doctrina Ecclesiæ hauriri potest, cur Doctores iidem vivi & spirantes non consuluntur tanquam testes doctrinæ & fidei earum, in quibus degunt, & quarum membra sunt, Ecclesiarum?

Quid contigisset funestis quibusdam temporibus, si in rebus ad fidem pertinentibus interdicta fuisset Clericis vox omnis & auctoritas? Nonne Ecclesiasticæ historiæ monumenta nos edocent, multis in occasionibus eruditione & zelo Cleri servatam esse sanæ doctrinæ integritatem, quam aliqui interdum Episcopi perniciosis erroribus inficere aggrediebantur? Tunc Clero non solum datur licentia, sed etiam imponitur necessitas, tuendæ palam traditionis Ecclesiarum, ut egregiè testatur Charisius Presbyter & Philadelphię OEconomus in eo supplice libello, quem adversus Nestorii errores Ephesiinæ Synodo Generali obtulit. *Omnes*, inquit ille, *qui rectè sapiunt, ita comparati sunt, ut honorem semper, & quam decet observantiam, spiritalibus*

Vinc. Lirin.
Commonit.
adversus Hæ-
ref. l. 1. c. 23.

Ibid. l. 1. c. 2.

Concil. Ephes.
Concil. Tom.
III. pag. 674.

qualibus maximè Patribus & Doctoribus deferre desiderent. Si verò illos, qui docere debent, talia de fide auditoribus insonare contingat, quæ omnium & aures & animos offendant; tunc sanè ordinem commutari necesse est, & prava doctrinae magistros à subjectis reprehendi.

Hac mente contra Paulum Samosatenum Antiochensem Episcopum vocem suam extollere non dubitavit perdoctus Malchion Presbyter, Græcæ scholæ Antiochensi præfectus, solusque omnium valuit, teste Eusebio, occultos hominis sensus fraudesque detegere. Hac eadem mente & Clerus, & populus urbis Constantinopolitanæ acriter insurrexerunt contra suum Præsulem Nestorium, non coerciti metu excommunicationis injustæ: & utriusque zelum ac fortitudinem summis laudibus extulit Sanctus Cælestinus Papa. *Beatus grex*, inquit populum alloquens, *cui dedit Dominus de pascuis judicare*: eumque hortatur, ut, factâ discretionem inter cibum & venenum, permaneat in his quæ sermone superiorum Pastorum docente didicerat. Sermone autem ad Clericos converso, quorum zelo tribuit populi invictam fidem, eos admonet ne excommunicationis contra eos latæ vano terrore infringi se patiantur. *Non vos ista discrucient... Si certamen cum gentibus habere, esset utique magna victoria superasse eos, quos semper haberetis inimicos. Quanta dicenda victoria est, ubi Sacerdos, predicatione mutatâ, Catholicorum factus est persecutor?.. Habetis vos, quicumque Ecclesiâ estis ejecti, penè nostrorum temporum beata recordationis Athanasii Alexandrina Ecclesia prudentissimi Sacerdotis exemplum... Ne tamen ad tempus eius videatur valere sententia, qui in se jam divinam sententiam provocarat, apertè Sedis nostræ sanxit auctoritas, nullum sive Episcopum, sive Clericum, seu professione aliquâ Christianam, qui à Nestorio, vel ejus similibus, ex quo talia predicare cœperunt, vel loco suo, vel Communionem dejecti sunt, vel dejectum vel excommunicatum videri: sed hi omnes in nostra Communionem & fuerunt, & hac usque perdurant.*

Ut in hac parte, quæ Secundum Ordinem spectat, paulò diutius immoraremur, plura nos gravissimarum rationum momenta impulerunt. Quemadmodum enim officii nostri atque etiam religionis esse duximus, contra Ultramontanos assultus tueri pro nostris viribus in hoc scripto sacra jura Episcoporum, ex quibus plerique eorum qui Galliæ Ecclesiis præsunt, inter membra Parisiensis Universitatis, quod magno honori ducimus, recensentur: ita etiam visum est deberi à nobis quaecumque illud defensionis auxilium Secundo Ordini, qui nobis quoque non mediocri ornamento est; de quo jam antè fui (a) Rectoris & (b) Syndici voce sententiam suam protulit Universitas.

Id autem præsertim eâ de causâ præstitimus, ut melius intelligeretur quanti ponderis esse debeant erumpentes ex universis Regni par-

Euseb. Hist.

Eccles. l. 7.

c. 29, pag.

279.

Concil. Ephes.

Concil. Tom.

III.

Pag. 365.

Pag. 369.

& 370.

Pag. 373.

a Orat. habita

ta die 22 Jun.

an. 1716.

b Orat. habita

die 5 Oct. 1718.

Vid. Act. Ap-

pell. pag. 19.

tibus querelæ Canonorum, Pastorum, Doctorum, Presbyterorum; qui, dum ex unâ parte Episcopi aliquot testantur se cum incredibili gaudio agnovisse in Bullâ *Unigenitus* doctrinam Ecclesiæ, ipsi declarant illâ Constitutione oppugnari antiquam & vigentem etiam nunc Pastorum & populorum fidem; idque clarè demonstrant Ritualibus, Catechismis, Mandatis, & Monitis Synodalibus Episcoporum, quibus succedere qui nunc illis præsentantur.

Inde patet etiam quo in pretio habenda sint producta adversus nos Episcoporum testimonia, quæ nec in Conciliis, nec consultis canonicè Ecclesiis, nec audito Clero exhibita sunt: cum idem procul dubio de Episcopis dicendum sit, quod de Romano etiam Pontifice sentiunt ultramontani Doctores, qui ipsum, si sine suo Clero judicaverit, tanquam privatum Doctorem intuentur.

Denique his apertè intelligitur quantum absit ut testimonia Præsumptum fermè quadraginta è nationibus exteris, & Mandata Episcoporum Galliæ qui Constitutionem seorsum à Clero & privatâ auctoritate acceperunt, haberi debeant pro unanimi consensu universarum totius orbis christiani Nationum & Ecclesiarum, cum Nationalis Ecclesia non possit dici constare solis Episcopis, sed compluribus præterea personis, ut expressè declaratur in instrumento Appellationis interpositæ sub Ludovico XI. in Concilio Aurelianensi anno 1478. *Hæc summopere diligenter attendens, Ego Michaël de Villechartre Notarius & Secretarius Excellentissimi Principis Domini Ludovici Christianissimi Francorum Regis moderni Procurator, & nomine procuratorio ipsius Christianissimi Ludovici Regis Francorum, necnon omnium & singulorum Primatum, Archiepiscoporum, Episcoporum, Abbatum, aliorumque Prelatorum; sic & Universitatum Parisiensis & aliarum Regni & Delphinatus, Capitulorum, ac omnium quorumcumque virorum Ecclesiasticorum... CLE-
RUM ET COETUM AUT CONGREGATIONEM GENERALEM ECCLESIAE GALLICANÆ in hac Aurelianensi civitate.. congregatam & convocatam REPRÆSENTANTIUM... pro predictis aliis quibuscumque viris ac personis Ecclesiasticis in predictâ conventionem Aurelianensi factâ ECCLESIAM REGNI ET DELPHINATUS REPRÆSENTANTIBUS, &c.*

HÆC SUNT ferè præcipua momenta, quibus adducti fuimus; ut à Constitutione *Unigenitus* ad futurum Concilium appellaremus. Quoniam autem secundum præceptionem B. Petri Apostoli debemus parati semper esse ad satisfactionem omni poscenti nos rationem de ea quæ in nobis est spe, duximus promendas in publicum Appellationis nostræ rationes aliquot, ut pateret fecisse nos quod Christianos, quod Gallos, quod Academicos oportuit, ut sua fidei integri-

Vide Instrum.
illud sub finem
Mand. Episco-
pi Bolon. 22.
Jun. 1717.

tas, sua disciplinæ morum sanctitas, suus Regis & Regni juribus vigor, intacta & illibata constarent. Fuit enim hæc semper Academia Parisiensis propria laus ac velut hereditaria possessio, de qua nunquam se dejici finet, ut avitam doctrinam ritusque patrios animosè tueretur. Hinc accidit non semel, ut non solum supremus Parisiensis Senatus, Regni jurium acerrimus vindex & assertor, cum quo semper tum aliis communibus vinculis, tum præsertim Gallicè sentiendi constantiâ conjunctissimam fuisse se gloriatur Universitas; sed ipsi etiam Reges Academia vocem excitaverint, ad coercendos necessario legitimæ Appellationis remedio Romanæ Curix conatus.

Ceterum in adhibendo hoc remedio contestati jam sumus, iterumque contestamur Sanctissimam Trinitatem, & unicum hominum redemptorem Christum, velle nos ad extremum usque spiritum unitati Ecclesiæ Catholicæ, cujus præcidendæ nulla unquam justa ratio vel necessitas esse potest, & unitati Cathedræ S. Petri, quæ illius centrum est, firmissimis vinculis constanter adhærere, nec recedere unquam à debita S. S. D. D. N. Papæ legitima reverentia.

NOS ergo RECTOR & UNIVERSITAS STUDII PARISIENSIS: ob prædictas causas, aliasque complures, tempore & loco depromendas, ad proximum Concilium Generale liberum & legitimè congregandum appellavimus die 5 Octobris hujus præsentis anni à Pontificia Constitutione quæ incipit *Unigenitus Dei Filius*, datâ Romæ sexto Idus Septembris anno 1713, itemque à Literis Pontificiis, quæ incipiunt *Pastoralis Officii*, Romæ affixis sexto Idus Septembris hocce anno 1718. & ab aliis omnibus inde secutis aut secuturis: & in dicta appellatione persistimus. Datum Parisiis tertio Nonas Decembris anno millesimo septingentesimo-decimo-octavo.

COFFIN, Rector.

Atque infra,
VIEL, Scriba Universitatis.

